

ΤΑ ΣΑΪΝΙΑ

Οι ομάδες μας στον Πανελλήνιο Διαγωνισμό Ρομποτικής

Φέτος, η τάξη μας δηλαδή το Ε2 ξεκίνησε μαθήματα προγραμματισμού και ρομποτικής και όταν αρχίσαμε να μαθαίνουμε τι μπορούμε να κάνουμε με αυτά, αποφασίσαμε να πάρουμε μέρος στον Πανελλήνιο Διαγωνισμό Ρομποτικής του 2019.

Δημιουργήσαμε 3 ομάδες και η κάθε μία από αυτές λαμβάνει μαθήματα για το κάθε διαφορετικό θέμα του διαγωνισμού.

Στην κατηγορία «Ανάπτυξη των νησιών του Αιγαίου» μετείχε η ομάδα με

όνομα «Cycladians» που την αποτε-

λούσαν οι : Χρήστος, Στέλλα, Αγάπη, Δημήτρης Καρ., Μαριλένα, Ευθύμης και Ναταλία.

Η πρόταση της ομάδας ήταν ένα υδρο-

πλάνο που μπορούσε να αλλάζει αυτόματα την ταχύτητα και τη φορά των ελίκων του.

Στην κατηγορία

«Εποικισμός του Άρη»

μετείχε η ομάδα «Martian Explorers» που την αποτελούσαν οι : Σίμος, Ιάσωνας, Ευφροσύνη, Παναγιώτα, Φίλιππος Ν., Φίλιππος Π. και Ευαγγελία.

Η πρόταση της ομάδας ήταν ένα

(Συνέχεια στη σελίδα 2)

ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΑ ΤΕΥΧΟΥΣ:	
Επικαιρότητα	2-4
Αποκριές	5-12
25η Μαρτίου 1821	13-19
Οικολογία-Περιβάλλον	19-20
Επιστήμες	20-22
Αθλητισμός-Βιβλία	23-24
Βιογραφίες	25-26
Διάφορα-Ψυχαγωγία	26-28

Ιστορία της Αποκριάς

Όταν λέμε αποκριά εννοούμε την τελευταία ημέρα της κρεοφαγίας. Αποκόβουμε ή αποκρεύουμε το κρέας. Όταν λέμε Αποκριές, εννοούμε τις τρεις εβδομάδες πριν τη Μεγάλη Σαρακοστή, οι οποίες έχουν πανηγυρικό και λαογραφικό χαρακτήρα.

Οι Αποκριές διασώζουν πολλές συνήθειες από την αρχαιότητα και σχετίζονται με τις πανάρχαιες γιορτές της βλάστησης. Ιστορικά όμως εμφανίζονται τον δέκατο τρίτο αιώνα. Στα βυζαντινά χρόνια Απόκρεως λεγόταν η τελευταία ημέρα κρεοφαγίας. Ακολουθούσε η εβδομάδα της Τυρινής ή της Τυροφάγου. Οι Βυζαντινοί έτρωγαν κρέας την πρώτη και τη δεύτερη εβδομάδα. Την πρώτη την έλεγαν απολυτή, τη δεύτερη κρεατινή, γιατί έτρωγαν

(Συνέχεια στη σελίδα 5)

Η 25η Μαρτίου 1821

Η Ελληνική Επανάσταση του 1821 ήταν η ένοπλη εξέγερση όλων των Ελλήνων εναντίον της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, με σκοπό τη δημιουργία ανεξάρτητου κράτους και την απελευθέρωση από τον τούρκικο ζυγό.

Το ξεκίνημα της Επανάστασης ταυτίζεται με τη δημιουργία μιας Οργάνωσης, της «Φιλικής Εταιρείας», που ιδρύθηκε το 1814 στην Οδησό, με σκοπό την προετοιμασία του ελληνικού ξεσηκωμού.

Τέλη Οκτωβρίου 1820 ο Δ. Υψηλάντης προετοίμασε την Πελοπόννησο για να ξεκινήσει από εκεί ο Αγώνας πριν από τις 25 Μαρτίου που είχε οριστεί αρχικά.

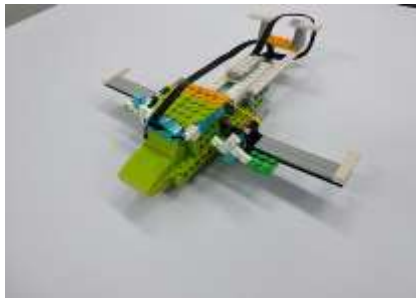
1821

Στις 22 Φεβρουαρίου 1821 ο Αλέξαν-

(Συνέχεια στη σελίδα 13)

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

Οι ομάδες μας στον Πανελλήνιο Διαγωνισμό Ρομποτικής

Το υδροπλάνο μας

(Συνέχεια από τη σελίδα 1)

όχημα που μπορούσε να κινείται στην «επιφάνεια του Άρη», να εντοπίζει βράχους τους οποίους και συνέλεγε και στη συνέχεια τους μετέφερε στη ρομποτική βάση για ανάλυση.

Στο ρομποτικό ποδόσφαιρο 2Χ2 μετείχε η ομάδα «The Strikers» με διαγωνιζόμενους τους : Γεωργία, Γεράσιμο, και Νικόλα.

Το όχημα του Άρη

Η ομάδα έφτιαξε το ρομποτάκι ποδοσφαιριστή της και ξεκίνησε προπονήσεις, ώστε να είναι έτοιμη για τον διαγωνισμό.

Ο περιφερειακός Διαγωνισμός Αττικής έγινε στις 16 Φεβρουαρίου στο Κλειστό γήπεδο Γαλασίου και για πρώτη φορά τα πήγαμε πάρα πολύ καλά.

Συγκεκριμένα :

Το ρομποτικό ποδόσφαιρό πήρε μια

Ο ρομποποδοσφαιριστής μας

νίκη, μια ισοπαλία και είχε δύο ήττες και κατετάγη περίπου στη μέση μεταξύ 140 ομάδων.

Οι Cycladians πήραν βραβείο για την καλύτερη παρουσίαση του διαγωνισμού.

Οι Martian Explorers προκρίθηκαν στον τελικό της κατηγορίας τους που θα διεξαχθεί στις 16 Μαρτίου.

Τους ευχόμαστε καλή επιτυχία!

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΝΑΚΚΑΣ

Μέγαρο Μουσικής : Το φτερωτό άλογο

Φωτογραφία από την παράσταση «Το φτερωτό άλογο»

ο οποίος πουλάει στον βασιλιά ένα φτερωτό άλογο. Το βασιλόπουλο, ο γιος του βασιλιά, ανεβαίνει στο φτερωτό άλογο και φτάνει κρυφά σε ένα παλάτι, πάρα πολύ μακριά. Εκεί ζούσε μια πριγκιποπούλα με την οποία ερωτεύτηκαν και άρχισε η περιπέτειά τους. Αποφάσισαν να παντρευτούν και έτσι άρχισε ο τρελός χαμός στο παλάτι. Μετά από ένα

με την πρώτη ευκαιρία του το ανακοίνωσαν. Φυσικά και συμφώνησε με αυτόν το γάμο και όλα πήγαν υπέροχα.

Ο Νίκος Καζαντζάκης ασχολήθηκε με την παιδική λογοτεχνία, αρχικά με μεταφράσεις και διασκευές λογοτεχνικών έργων της παγκόσμιας παιδικής λογοτεχνίας αλλά και γράφοντας, αργότερα, ιστορικά μυθιστορήματα όπως «Ο Μέγας Αλέξανδρος» και «Στα παλάτια της Κνωσού».

Το φτερωτό άλογο είναι ένα ανέκδοτο θεατρικό έργο του Νίκου Καζαντζάκη και το οποίο παρέμεινε άγνωστο και αδημοσίευτο. Το κείμενο έχει βρεθεί ως χειρόγραφο και είναι πρωτότυπη διασκευή μιας ιστορίας από τις «Χίλιες και μία νύχτες». Είναι μια παράσταση όπου μιλάει για βασιλιάδες, πριγκίπισσες, δερβίσηδες και καραβάνια.

Η ιστορία μιλάει για έναν παράξενο Ινδό

μήνα το βασιλόπουλο και η πριγκίπισσα πήραν απόφαση να το πουν και στους γονείς τους. Πήραν το φτερωτό άλογο και ξεκίνησαν προς τον βασιλιά. Μόλις έφτασαν όλοι είχαν πάθει σοκ, γιατί νόμιζαν ότι το βασιλόπουλο είχε πεθάνει. Ο πατέρας του συγκινήθηκε που είδε τον γιο του εδώ και πάρα πολύ καιρό και

ΜΑΡΙΛΕΝΑ ΚΑΡΑΜΠΕΛΑ

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

Η έκθεση “Leonardo da Vinci”

Στις 5 Φεβρουαρίου, τα 2 τμήματα της πέμπτης τάξης επισκεφθήκαμε την έκθεση έργων του Leonardo da Vinci στο παλιό αμαξοστάσιο Ο.Σ.Υ. Εκεί μια υπάλληλος μας ξενάγησε. Μας ενημέρωσε, ότι στον χώρο αυτό φιλοξενούνται πάνω από 200 εκθέματα και 75 αντίγραφα των μηχανικών εφευρέσεων του Leonardo Da Vinci. Η έκθεση ήταν χωρισμένη σε 3 κομμάτια. Στην πρώτη έκθεση, είδαμε τις μηχανικές εφευρέσεις του Da Vinci. Στη δεύτερη έκθεση, είδαμε βίντεο με τη ζωή και τα έργα του καλλιτέχνη. Στην τρίτη έκθεση, μας έδειξαν τα μυστικά του πιο διάσημου πίνακα ζωγραφικής του, της «Μόνα Λιζα».

Μερικά από τα έργα που είδαμε:

Το πρώτο ελικόπτερο. Αποτελείται από ένα μηχανισμό με έλικα και έναν μοχλό. Ο μοχλός ήταν κατασκευασμένος από μέταλλο και ο έλικας από μέταλλο και πανί. Για να γυρίσει ο έλικας χρειαζόταν τέσσερις άνδρες να γυρίζουν τον μοχλό. Δυστυχώς, όπως οι περισσότερες ιδέες του Da Vinci, το ελικόπτερο ούτε φτιάχτηκε ούτε δοκιμάστηκε ποτέ. Ο ίδιος υποστήριζε ότι αν ο έλικας φτιαχτεί σωστά και τηρηθούν όλες οι προϋποθέσεις, η μηχανή αυτή μπορεί να ανυψωθεί.

Το πρώτο αεροπλάνο. Ήταν ένα μικρό

Έκθεση Λεονάρντο Ντα Βίντσι

σκάφος με δύο φτερά και μ' ένα τιμόνι. Τα καθίσματα των πιλότων βρίσκονται μέσα στο σκάφος. Είχε δύο μοχλούς τους οποίους τους κουνούσε ο πιλότος ώστε να ανεβοκατεβαίνουν τα φτερά. Αυτή η κατασκευή δε δούλεψε ποτέ.

Το πρώτο αυτοκίνητο. Το αυτοκίνητο του Da Vinci δεν είχε καθίσματα για επιβάτες. Αποτελούνταν από πολύπλοκα γρανάζια. Εκτιμάται ότι μπορούσε να κινηθεί μόνο του έως 40 μέτρα. Τα σχέδια του Leonardo Da Vinci για το αυτοκίνητο αποτέλεσαν την βάση για την κατασκευή των αυτοκινήτων.

Η γιγάντια βαλλίστρα. Είχε μήκος 24 μέτρα και το άνοιγμα του τόξου ήταν 13 μέτρα. Είχε 6 τροχούς για να σταθεροποιείται. Είχε λεπτά κομμάτια ευλύγι-

στου ξύλου τα οποία συγκρατούνταν μαζί από σχοινιά. Η βαλλίστρα αντί να εκτοξεύει γιγάντια βέλη, είχε κατασκευαστεί για να εκτοξεύει μεγάλα βλήματα. Παρόλο που η κατασκευή αυτή δεν δούλεψε ήταν ένα μέσο εκφοβισμού του εχθρού.

Η Μόνα Λίζα. Το σπουδαιότερο έργο του ντα Βίντσι είναι ο πίνακας της Μόνα Λίζα (γνωστή και ως Τζιοκόντα). Πρόκειται για προσωπογραφία, ελαιογραφία σε ξύλο λεύκης, που ολοκληρώθηκε την χρονική περίοδο

1503-1519. Ο πίνακας αυτός απεικονίζει μια καθιστή γυναίκα, τη Λίζα ντελ Τζιοκόντο. Η έκφραση της είναι αινιγματική και αυτό είναι το χαρακτηριστικό που έκανε τον πίνακα αυτό τον πιο διάσημο πίνακα ζωγραφικής στον κόσμο. Είναι πλέον ιδιοκτησία του Γαλλικού Κράτους και εκτίθεται στο μουσείο του Λούβρου στο Παρίσι.

Η επίσκεψη αυτή θα μείνει σε όλους μας αξέχαστη και σας προτείνουμε να την επισκεφθείτε. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την έκθεση μπορείτε επίσης να επισκεφθείτε την ιστοσελίδα τους www.leonardodavinci.gr

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΤΣΑΚΑΡΔΑΝΟΥ

Προγραμματισμός & Ρομποτική

Αισθάνομαι από τα πιο τυχερά παιδιά, γιατί στο σχολείο μου, το 11ο Δημοτικό Π. Φαλήρου, κάνουμε και Προγραμματισμό και Ρομποτική, που είναι το αγαπημένο μου μάθημα.

Στη Ρομποτική χρησιμοποιούμε το πρόγραμμα Scratch, το οποίο χρειάζεται προγραμματισμό και εντολές για να λειτουργήσει.

Τι είναι Ρομπότ;

Είναι μια μηχανή που προγραμματίζεται από υπολογιστή και είναι ικανή να ολοκληρώσει αυτόματα, σύνθετες εργασίες. Ορισμένα Ρομπότ είναι κατασκευασμένα

με αν-

Το ρομπότ Curiosity

θρώπινη μορφή, ωστόσο τα περισσότερα Ρομπότ είναι μηχανές σχεδιασμένες να εκτελούν μια εργασία χωρίς να δίνεται σημασία στο πώς μοιάζουν.

Τα Ρομπότ μπορεί να είναι αυτόνομα ή ημι – αυτόνομα.

Ο Έλληνας αστροφυσικός Σταμάτης Κριμιζής ήταν ένας από τους πρωτεργάτες του προγράμματος Curiosity της NASA, το

οποίο δεν είναι κάτι άλλο από ένα Ρομπότ με αποστολή να εξερευνησει τον πλανήτη Άρη.

Ένα παρόμοιο Ρομπότ έφτιαξαν οι Martian Explorers του Σχολείου μας.

Μετά από πολλές έρευνες, μελέτες και σχέδια κατέληξαν στα παρακάτω:

Τα οφέλη της Ρομποτικής στη διδασκαλία είναι πολλά.

Πρώτον: Ομαδική εργασία

Δεύτερον: Επίλυση προβλημάτων

Τρίτον: Προγραμματισμός

Τέταρτον: Δεξιότητες επικοινωνίας

Πέμπτον: Η Ρομποτική αλλάζει τον παρα-

δοσιακό χαρακτήρα της διδασκαλίας .

Αυτά είναι μερικά από τα οφέλη της.

ΣΥΜΕΩΝ ΕΓΓΛΕΖΟΣ

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

Οι Τρεις Ιεράρχες

Οι τρεις Ιεράρχες ήταν : ο Μέγας Βασίλειος, ο Ιωάννης ο Χρυσόστομος και ο Γρηγόριος ο Ναζιανζηνός.

Για τη σοφία τους και τη χριστιανική τους ζωή, η Ορθόδοξη Εκκλησία τους ονόμασε αγίους και γιορτάζουν ο καθένας ξεχωριστά. Αλλά επειδή δημιουργήθηκε μια διαφωνία μεταξύ των χριστιανών για το ποιος από τους τρεις πρόσφερε τα περισσότερα, αποφασίστηκε και καθιερώθηκε από τα τέλη του 4ου αιώνα να υπάρχει και για τους τρεις μια κοινή γιορτή στις 30 Ιανουαρίου κάθε έτους. Ζούσαν απλή ζωή χωρίς πολυτέλειες. Αφιέρωσαν τη ζωή τους στους φτωχούς συνανθρώπους τους και στους δυστυχισμένους. Ήταν και οι τρεις σοφοί. Η γιορτή των Τριών Ιεραρχών είναι γιορτή των δασκάλων και των μαθητών, των σχολείων και των γραμμάτων, των βιβλίων και της μάθησης.

Μέγας Βασίλειος

Ο Άγιος Βασίλειος ή Βασίλειος Καισαρείας, υπήρξε επίσκοπος Καισαρείας και θεωρείται Πατέρας της Εκκλησίας. Έγραψε πολλά βιβλία. Ίδρυσε τη Βασιλειάδα – σχεδόν μία ολόκληρη πόλη – με νοσοκομείο, πτωχοκομείο, γηροκομείο, λεπροκομείο, σχολείο, ξενώνα κλπ. Ο Μέγας Βασίλειος σπούδασε στην Αθήνα και θεωρούσε πολύ σημαντική τη μελέτη των κλασικών συγγραφέων και της ελληνικής φιλοσοφίας. Τόση ήταν η φιλομάθειά του, που σπούδασε ιατρική, ρητορική, αστρονομία, γεωμετρία, θεολογία. Η συμβολή του στην ανάπτυξη των γραμμάτων και της φιλανθρωπίας, τον έκαναν μια από τις μεγαλύτερες μορφές της Χριστιανικής παράδοσης.

Ιωάννης ο Χρυσόστομος

Θεωρείται πως η γλώσσα του «έσταζε μέλι» καθώς υπήρξε ο πιο χαρισματικός ρήτορας της εποχής του. Ήταν Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως και αφιέρωσε τη ζωή του στην ανάπτυξη της φιλανθρωπίας. Μάλιστα οργάνωσε τα ημερήσια συσσίτια για τους φτωχούς. Στον τομέα της φιλοσοφίας, απέρριπτε

τις θεωρίες των αρχαίων Ελλήνων. Στη ζωή του υπήρξε υπόδειγμα ασκητή ενώ δεν παρέλειπε να καταδικάζει εκείνους τους ιερείς που πλούτιζαν από την ιδιότητά τους. Ήταν τέτοια η σκληρή κριτική που ασκούσε στους Αυτοκράτορες, που τελικά τον εξόρισαν τρεις φορές. Την τρίτη φορά πέθανε από τις κακουχίες, δοξολογώντας τον Θεό. Όμως η φήμη του τον ξεπέρασε αφού θεωρείται Άγιος από όλους τους Χριστιανούς.

Γρηγόριος ο Ναζιανζηνός

Γνωστός και με το προσωνύμιο «θεολόγος», ο Γρηγόριος υπήρξε Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως τον 4ο αιώνα. Έγραψε πολλά ποιήματα. Λάτρευε τα γράμματα και επιθυμούσε να γεφυρώσει τις διαφορές μεταξύ ελληνόφωνων και λατινόφωνων θεολόγων της εποχής του. Πολέμησε με ευγλωττία και γενναιότητα όλες τις αιρέσεις Εκτός από εξαιρετικός θεολόγος όμως, υπήρξε και πολύ καλός ποιητής, αφού έγραψε αρκετά ποιήματα με θεολογικά και ηθικά θέματα.

ΑΓΑΠΗ ΕΓΓΛΕΖΟΥ

Παγκόσμιες Ημέρες Φεβρουαρίου—Μαρτίου

Φεβρουάριος

2 Φεβρουαρίου - Παγκόσμια Ημέρα Υγροτόπων
4 Φεβρουαρίου - Παγκόσμια Ημέρα κατά του Καρκίνου
9 Φεβρουαρίου - Παγκόσμια Ημέρα Ελληνικής Γλώσσας^[6]
13 Φεβρουαρίου - Παγκόσμια Ημέρα ραδιοφώνου
15 Φεβρουαρίου - Παγκόσμια Ημέρα κατά του Παιδικού Καρκίνου
20 Φεβρουαρίου - Παγκόσμια Ημέρα Κοινωνικής Δικαιοσύνης
21 Φεβρουαρίου - Παγκόσμια Ημέρα Μητρικής Γλώσσας
22 Φεβρουαρίου - Παγκόσμια Ημέρα σκέψης (Προσκοπισμού)

Μάρτιος

8 Μαρτίου - Διεθνής Ημέρα της Γυναίκας

12 Μαρτίου - Παγκόσμια Ημέρα κατά της Λογοκρισίας στο Διαδίκτυο
14 Μαρτίου - Παγκόσμια Ημέρα της Σταθεράς Π (μαθηματική σταθερά)που υπολογίζεται στο 3,14
20 Μαρτίου - Διεθνής Ημέρα της Γης
20 Μαρτίου - Διεθνής Ημέρα Ευτυχίας
21 Μαρτίου - Διεθνής Ημέρα Ναβρούζ
21 Μαρτίου - Παγκόσμια Ημέρα κατά του Ρατσισμού
21 Μαρτίου - Παγκόσμια Ημέρα Δασοπονίας
21 Μαρτίου - Παγκόσμια Ημέρα Ποίησης
21 Μαρτίου - Παγκόσμια Ημέρα για το Σύνδρομο Down
22 Μαρτίου - Παγκόσμια Ημέρα για το Νερό
23 Μαρτίου - Παγκόσμια Ημέρα Μετεωρολογίας

24 Μαρτίου - Διεθνής Ημέρα για το Δικαίωμα στην Αλήθεια σχετικά με τις Κατάφωρες Παραβιάσεις των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και για την Αξιοπρέπεια των Θυμάτων
25 Μαρτίου - Διεθνής Ημέρα Αλληλεγγύης προς τους Κρατούμενους και Αγνοούμενους Υπαλλήλους του ΟΗΕ
25 Μαρτίου - Διεθνής Ημέρα Μνήμης Θυμάτων Δουλεμπορίου
27 Μαρτίου - Παγκόσμια Ημέρα Θεάτρου
27 Μαρτίου - Διεθνής Ημέρα Κοινωνικής Εργασίας
28 ή 29 Μαρτίου - Παγκόσμια Ημέρα Πιάνου (η 88η ημέρα του χρόνου, όσα και τα πλήκτρα του πιάνου) .

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΥΡΙΑΖΗΣ

ΑΠΟΚΡΙΕΣ

Η Ιστορία της Αποκριάς

(Συνέχεια από τη σελίδα 1)

κάθε μέρα κρέας και την τρίτη εβδομάδα την έλεγαν Τυρινή ή της Τυρινής ή της Τυροφάγου. Απόκοβαν το κρέας κι έτρωγαν τυροκομικά. Αυτήν η διάταξη των εβδομάδων των Απόκρεω τηρούσαν σχεδόν μέχρι τα χρόνια του πρώτου παγκόσμιου πολέμου. Σήμερα δεν τηρείται η εβδομάδα της Τυρινής και συνεχίζεται και αυτή την εβδομάδα η κρεοφαγία.

Έτσι αποκριά είναι η τελευταία ημέρα κρεοφαγίας, η Κυριακή δηλαδή πριν από την Καθαρά Δευτέρα. Από την Καθαρά Δευτέρα απαγορευόταν

και το κρέας και τα τυροκομικά, μέχρι το Πάσχα, καθώς άρχιζε η Μεγάλη Τεσσαρακοστή (Σαρακοστή), που συνεπάγεται νηστεία και προσευχή. Τη νηστεία την τηρούσαν στα χωριά μας με αυστηρότητα και για τον λόγο ότι δεν είχαν να φάνε. «Νηστεία ο δούλος του Θεού γιατί δεν έχει να φάει». Αυτό μας έλεγαν οι παππούδες μας.

Είχε όμως και το καλό της η νηστεία. Ήταν θέμα υγιεινής. Καθάριζε τον οργανισμό από τις τοξίνες. Αλλά αυτό ίσχυε για τους καλοφαγάδες μόνο. Αργότερα περιορίστηκε η νηστεία σε δυο μόνο βδομάδες. Την πρώτη μέχρι των Αγίων Θεοδώρων, οπότε κοινωνούσαν, και τη Μεγάλη Εβδομάδα προ του Πάσχα. Σήμερα δεν υπάρχει μέτρο. Ισοπεδώθηκαν όλα. Ούτε νηστείες ούτε προσευχές. Ο χρόνος της νηστείας για τους πολλούς μετριέται σε μια μονάχα μέρα. Την Καθαρά Δευτέρα.

Στην Αθήνα και την Πάτρα οι Αποκριές γιορτάζονταν με μεγαλοπρέπεια και μεγάλη ζωντικότητα. Εκεί όμως που έπαιρναν οι Αποκριές πανηγυρικό και παλλαϊκό χαρακτήρα και είχαν την συμμετοχή ολόκληρου του λαού ήταν στις επαρχίες και τα χωριά μας. Οι εκδηλώσεις διακρίνονταν σε ιδιωτικές και δημόσιες.

Η σημασία των Αποκριών

Οι Απόκριες είναι ίσως η πιο αυθεντική ελληνική γιορτή που επιβιώνει από την αρχαιότητα ως σήμερα. Άρρηκτα συνδεδεμένη με την ελληνική γη, ενώνει κάθε θρησκεία και πολιτισμό που βρήκε γόνιμο έδαφος στη δική μας χερσόνησο. Πριν από τους αρλεκίνους, τους παλιάτσους, τις κολομπίνες και τους αινιγματικούς μασκαράδες της Βενετίας, που καταφθάνουν χέρι-χέρι με υπερήρωες και πριγκίπισσες των παραμυθιών, χορεύοντας Gipsy Kings και Boney M, οι Γέροι, οι

Καλόγεροι, οι Νύφες, οι Μπούλες, οι Γιανίτσαροι, οι τραγόμορφοι Κουδουναραίοι, οι Κορέλες, οι Κουρουτζήδες, που γλεντούσαν γύρω από τους Φανούς, τους Τζάρους, τις Τζαμάλες και τις Μπουμπούνες. Και πριν από αυτούς, Σάτρουι, Πανίσκοι, Σηλινοί και Μαινάδες χόρευαν και διασκεδάζαν στα Διονύσια, τα Λήνια και τα Ανθεστήρια.

Απόκριες: Ορισμός και χαρακτηριστικά

Ως Απόκριες ή Αποκριά (Απόκρεω για τους Βυζαντινούς) χαρακτηρίζεται η περίοδος των τριών εβδομάδων πριν από την Καθαρά Δευτέρα. Ετυμολογικά, «Απόκριες» σημαίνει αποχαιρετισμός στο κρέας, εννοώντας την κρεατοφαγία, μιας και ακολουθεί μια μακρά περίοδος νηστείας. Αντίστοιχα, η λατινογενής λέξη «Καρναβάλι» (Carnival-Carnevale-Karneβάλε) έχει την ίδια σημασία και βγαίνει από τις λέξεις carne (κάρνε= κρέ-

ας) και vale (βάλε= χαιρετώ). Παρακάτω, βέβαια, θα δούμε μερικές εναλλακτικές σημασίες των λέξεων αυτών που σχετίζονται με θεούς, αντικείμενα και καταστάσεις.

Λόγω του ότι οι Απόκριες διαρκούν τρεις εβδομάδες, λέγονται επίσης Τριώδιο (Τρεις Ωδές). Σύμφωνα με το χριστιανικό εορτολόγιο, ξεκινούν κάθε χρόνο με την Κυριακή του Τελώνη και του Φαρισαίου και λήγουν την Κυριακή της Τυροφάγου, γνωστή και ως Μεγάλη Αποκριά, οπότε γίνονται οι μεγάλες παρελάσεις των καρναβαλιστών με άρματα και

η καύση του ομοιώματος του Βασιλιά Καρνάβαλου. Συνολικά, οι Απόκριες κρατούν είκοσι δύο μέρες. Η ενδέκατη μέρα είναι η Τσικνοπέμπτη, που πήρε το όνομά της από την τσίκνα, τον καπνό που αναδύεται από το ψημένο κρέας στα κάρβουνα. Το τελευταίο Σάββατο των Αποκριών είναι το Ψυχοσάββατο, μέρα αφιερωμένη στους νεκρούς.

Οι Απόκριες δεν έχουν σταθερή ημερομηνία, όπως άλλες μεγάλες γιορτές. Πέφτουν πάντα μέσα στον Φλεβάρη, αλλά μπορεί να ξεκινήσουν από τα τέλη του Γενάρη, ενώ πολύ συχνά αγγίζουν και τον Μάρτη, φτάνοντας μέχρι και τα μισά του. Ποτέ όμως δεν ξεπερνούν την Εαρινή Ισημερία (21 Μαρτίου), τη μέρα που ξεκινά επίσημα η άνοιξη.

Οι Απόκριες είναι η ζωντανή ανάμνηση της αγροτικής εποχής, τότε που ο Άνθρωπος ήταν πιο δεμένος με τη φύση, εξαρτημένος αποκλειστικά από εκείνη και το έλεός της, μια περίοδο όπου οι γιορτές κατείχαν σημαντική θέση στην καρδιά του, μιας και το γέλιο, η διασκέδαση και η εκτόνωση δεν ήταν προνόμια της καθημερινότητας.

ΕΥΦΡΟΣΥΝΗ ΚΑΡΑΜΟΛΕΓΚΟΥ

ΑΠΟΚΡΙΕΣ

Οι Αποκριές και η Σαρακοστή

Η αποκρία προέρχεται από τις λέξεις «από» + «κρέως» (κρέας) που σημαίνει διακοπή βρώσης κρέατος. Η ελληνική αποκρία έχει τις ρίζες της στην αρχαία Ελλάδα. Συνδέεται με τη λατρεία του θεού Διόνυσου, θεού του κρασιού και των εορτασμών.

Η Σαρακοστή που σημαίνει «Μεγάλες 40 Ημέρες», είναι η πιο σημαντική περίοδος νηστείας στο εκκλησιαστικό ημερολόγιο των Ορθόδοξων Χριστιανών, η οποία προετοιμάζει τους Χριστιανούς για τη μεγαλύτερη εορτή, το Πάσχα. Είναι η αρχαιότερη από τις μεγάλες νηστείες της Ορθόδοξης Εκκλησίας. Καθιερώθηκε τον 4ο αιώνα. Αρχικά, διαρκούσε έξι εβδομάδες ενώ αργότερα, προστέθηκε και η έβδομη εβδομάδα και ονομάζεται έτσι γιατί περιλαμβάνει ακριβώς σαράντα ημέρες δηλαδή από την Καθαρά Δευτέρα μέχρι και την Παρασκευή πριν το Σάββατο του Λαζάρου.

Η Σαρακοστή περιλαμβάνει πάντοτε ολόκληρο τον μήνα Μάρτιο. Για αυτό βγήκε και η λαϊκή έκφραση «Λείπει ο Μάρτης

Η κυρά—Σαρακοστή

από την Σαρακοστή;» που συνήθως λέγεται για πρόσωπα που τους αρέσει να παίρνουν μέρος σε κάθε συμβάν (εκδήλωση).

Επειδή παλιά δεν είχαν τα σημερινά ημερολόγια για να μετρούν το πέρασμα της νηστείας, έφτιαχναν ένα μετρητάρι. Έπαιρναν δηλαδή ένα χαρτί και ζωγράφιζαν τη Σαρακοστή σαν μια καλόγρια, την κυρά—Σαρακοστή. Δεν της έβαζαν στόμα

γιατί αντιπροσώπευε τη νηστεία.

Τα χέρια της ήταν σταυρωμένα από τις πολλές προσευχές. Και είχε επτά πόδια, ένα για κάθε βδομάδα της Σαρακοστής. Με το ψαλίδι κόβανε την κυρά-Σαρακοστή και την κρεμούσαν στον τοίχο. Κάθε Σάββατο της έκοβαν ένα πόδι. Το τελευταίο πόδι το κόβανε το Μεγάλο Σάββατο και το βάζανε μέσα σε ένα ξερό σύκο ή σε ένα καρύδι και όποιος το έβρισκε πίστευαν πως θα ήταν καλότυχος. Αλλού την έκαναν και πάνινη την “κυρά-Σαρακοστή” τους και τη γέμιζαν με πούπουλα.

Στον Πόντο έπαιρναν μια πατάτα ψημένη ή ένα κρεμμύδι, έβαζαν 7 φτερά κότας, το έδεναν στο ταβάνι και κρεμόταν όλη τη Σαρακοστή. Κάθε βδομάδα έβγαζαν και ένα φτερό. Ο “κούκουρας”, έτσι το έλεγαν, ήταν ο φόβος των παιδιών.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΤΣΑΚΑΡΔΑΝΟΥ

Τα Έθιμα της Αποκριάς

Το κύριο γνώρισμα των Αποκριών είναι οι μεταμφιέσεις τις οποίες συναντάμε σε ολόκληρη την Ελλάδα, καθώς και στην υπόλοιπη Ευρώπη. Το όνομα των μεταμφιεσμένων διαφέρει από τόπο σε τόπο: κουδουνάτοι, καμουζέλες, μούσκαροι αλλά το κοινότερο είναι μασκαράδες και καρνάβαλοι που προέρχεται από τις ιταλικές λέξεις maschera και carnevale.

ΤΟ ΓΑΙΤΑΝΑΚΙ : Από τα πιο γνωστά πανελλαδικά έθιμα, που διατηρούνται αυτούσια ως τις μέρες μας, είναι το γαϊτανάκι, το οποίο ήρθε από τη Μικρά Ασία. Το γαϊτανάκι είναι ένας χορός που δίνει απόλυτα με το χρώμα και το κέφι της απόκριας.

Δεκατρία άτομα χρειάζονται γι' αυτόν το χορό. Ο ένας κρατά ένα μεγάλο στύλο στο κέντρο, από την κορυφή του οποίου κρέμονται 12 μακριές κορδέλες, διαφορετικού χρώματος η καθεμιά. Οι κορδέ-

λες αυτές λέγονται γαϊτάνια και δίνουν το όνομά τους στο έθιμο. Οι υπόλοιποι δώδεκα χορευτές κρατούν από ένα γαϊτάνι και χορεύουν σε ζευγάρια. Καθώς κινούνται γύρω από το στύλο, κάθε χορευτής εναλλάσσεται με το ταίρι του κι έτσι πλέκουν τις κορδέλες πάνω του δημιουργώντας χρωματιστούς συνδυασμούς. Όταν πια οι κορδέλες τυλιχτούν στο στύλο και οι χορευτές χορεύουν όλο και πιο κοντά σε αυτόν, τότε ο χορός τελειώνει και το στολισμένο γαϊτανάκι μένει να θυμίζει το αποκριάτικο πνεύμα.

ΤΟ ΠΕΤΑΓΜΑ ΤΟΥ ΧΑΡΤΑΕΤΟΥ : Ένα έθιμο σε όλη την Ελλάδα είναι το πέταγμα του χαρταετού και το να τρώμε λαγάνα, χαλβά, θαλασσινά λαχανικά και φασολάδα χωρίς λάδι.

ΤΟ ΕΘΙΜΟ ΤΟΥ ΑΓΑ : Στα Μεστιά και

στους Ολύμπους της Χίου, υπάρχει το έθιμο του Αγά. Σε αυτό το έθιμο ένας ηθοποιός παίζει τον Αγά σε ένα θεατρικό έργο, ο οποίος είναι δικαστής και καταδικάζει με χιούμορ τους θεατές.

Ο ΧΟΡΟΣ ΤΩΝ ΠΑΠΑΔΩΝ : Σε ορισμένα χωριά της Κέρκυρας λαμβάνει μέρος ο Χορός των Παπάδων όπου οι Ιερείς στήνουν χορό που ακολουθείται από τους γέροντες.

Ο ΒΛΑΧΙΚΟΣ ΓΑΜΟΣ : Στη Θήβα γίνεται ο βλάχικος γάμος, όπου ξυρίζεται ο γαμπρός για να παντρευτεί κάποιον άντρα συγχωριανό του μεταμφιεσμένο σε νύφη.

ΜΑΡΙΛΕΝΑ ΚΑΡΑΜΠΕΛΑ – ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΝΑΚΚΑΣ

ΑΠΟΚΡΙΕΣ

Η Τσικνοπέμπτη

Τσικνοπέμπτη ονομάζεται η Πέμπτη της δεύτερης εβδομάδας του Τριωδίου, γνωστή και ως «Κρεατινή», γιατί εκείνη την ημέρα όλα τα σπίτια ψήνουν κρέας και αυτή η μυρωδιά του ψημένου κρέατος, η τσίκνα δηλαδή, είναι διάχυτη παντού. Έτσι πήρε το όνομά της αυτή η μέρα. Η πρώτη εβδομάδα του Τριωδίου λέγεται «Προφωνή» και η τρίτη λέγεται «της Τυροφάγου».

Το πιο πιθανό είναι να επιλέχτηκε η Πέμπτη ως μέρα κρεατοφαγίας, αφού η Τετάρτη και η Παρασκευή είναι μέρες νηστείας για τους Ελληνορθόδοξους. Μια εβδομάδα πριν από την Τσικνοπέμπτη, ξεκινούσε η διαδικασία της σφαγής των γουρουινών, τα λεγόμενα «χοιροσφάγια». Γι' αυτό, η εβδομάδα αυτή ονομαζόταν και σφαγαριά. Κάθε οικογένεια έτρεφε για έναν ολόκληρο χρόνο από ένα γουρούνι, το οποίο κατέληγε ...θύμα της αποκριάτικης κρεατοφαγίας.

Η «Τσικνοπέφτη», όπως είναι επίσης γνωστή, ήταν η μέρα που ετοιμάζαν σε παλαιότερες εποχές, το «παστό».

Έβραζαν δηλαδή το λίπος με λίγο νερό και το ράντιζαν ταυτόχρονα (με νερό), πριν το σουρώσουν.

Την Τσικνοπέμπτη ξεκινούν ουσιαστικά οι εκδηλώσεις της Αποκριάς, οι οποίες κορυφώνονται με τα Κούλουμα την Καθαρά Δευτέρα. Παρόμοιες γιορτές με την Τσικνοπέμπτη έχουν ακόμα οι Γερμανοί, την «Weiberfastnacht» και οι Γάλλοι, την «Mardi Gras», δηλαδή τη «Λιπαρή Τρί-

τη», η οποία ωστόσο αντιστοιχεί στην Ορθόδοξη Καθαρά Δευτέρα. Η «Mardi Gras» γιορτάζεται με ιδιαίτερη χλιδή και σε παλιές γαλλόφωνες περιοχές, όπως είναι η Νέα Ορλεάνη, που συνδυάζεται με καρναβαλικές εκδηλώσεις.

Στο έθιμο της Τσικνοπέμπτης και γενικά στην κρεατοφαγία αντιτίθεται η οργάνωση «Πολίτες για τα Δικαιώματα της Φύσης και της Ζωής» (ΠΟΦΥΖΩ), που υποστηρίζει την ιδεολογία του «αντισπισισμού» (anti-speciesism), η οποία στρέφεται κατά της καταπάτησης των δικαιωμάτων των ζώων.

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΡΑΓΚΟΥΣΗΣ

Οι Θερμίδες της Τσικνοπέμπτης

Η αγαπημένη γιορτή των αντρών –κυρίως- έφτασε και η κρεατοφαγία αναμένεται να χτυπήσει κόκκινο! Οι ταβέρνες ανά τη χώρα θα γεμίσουν ασφυκτικά και οι θερμίδες θα καταβροχθίζονται με ταχύτητα! Και επειδή έχουμε την τάση να νομίζουμε ότι το κρέας είναι «ελαφρύ» γιατί το βάζουν όλοι οι διαιτολόγοι στις δίαιτές τους, ας δούμε λίγο τις θερμίδες της ημέρας.

Ξεκινάμε με τα κυρίως: το κρέας. Όλα τα κρεατικά έχουν την τιμητική τους και όπως υποστηρίζουν πολλοί λάτρεις της ημέρας «όσο πιο λιπαρό τόσο πιο καλό!»... Ίσως όμως δεν θα συνέχιζαν να το υποστηρίζουν αν ήξεραν ότι κάθε γραμμάριο λίπους παρέχει 9 θερμίδες, ενώ για κάθε γραμμάριο πρωτεΐνης (ή υδατάνθρακα) υπολογίζουμε 4 θερμίδες. Πιο συγκεκριμένα (κατά προσέγγιση και πάντα ανάλογα με το μέγεθος της μερίδας):

1 μοσχαρίσια μπριζόλα γάλακτος: 500

θερμίδες

1 χοιρινή μπριζόλα (με όλο το λιπάκι της): 600 θερμίδες (βγάλτε το λίπος και

κερδίστε 100-150 θερμίδες)

1 μικρή μερίδα παιδάκια (4-5): 400 θερμίδες

1 μερίδα χοιρινή τηγανιά (μικρό πιάτο): 500 θερμίδες

1 μερίδα γύρος χοιρινός: 600 θερμίδες

1 μερίδα χοιρινά φιλετάκια ψητά: 300 θερμίδες

Λουκάνικο χωριάτικο (για 100 γραμμάρια): 400 θερμίδες

1 μπούτι κοτόπουλο σχάρας (με την πέτσουλα του): 400 θερμίδες (βγάλτε την πέτσα και κερδίστε περίπου 100 θερμίδες)

δες)

Τα παρελκόμενα...

Το κρέας όμως ξεροσφύρι δεν τρώγεται, θέλει και τα συνοδευτικά του! Συνήθως, δε, τα παρελκόμενα είναι αυτά που αυξάνουν σημαντικά τις θερμίδες του τσικνογεύματος:

1 μερίδα πατάτες τηγανιτές: 450 θερμίδες

1 αλάδωτη πίτα για σουβλάκι: 160

θερμίδες

1 μερίδα τηγανιτά κολοκυθάκια: 250 θερμίδες

1 τυροπιτάκι/ μπουρακάκι: 150 θερμίδες

2 κουταλιές τζατζίκι: 110 θερμίδες

2 κουταλιές τυροσαλάτα: 140 θερμίδες

1 μερίδα φέτα (περίπου 100gr): 320 θερμίδες

(Συνέχεια στη σελίδα 8)

ΑΠΟΚΡΙΕΣ

Οι Θερμίδες της Τσικνοπέμπτης

(Συνέχεια από τη σελίδα 7)

μίδες

Σαλάτα σκέτη (μόνο λαχανικά και ελαιόλαδο): 200-300 θερμίδες (ανάλογα με το λάδι - υπολογίζουμε 130θερμίδες για κάθε κουταλιά)

Σαλάτα με διάφορα...: άγνωστο!

(ανάλογα με το τι περιλαμβάνει)

Κρασί (1 ποτήρι): 110 θερμίδες
Μπύρα (1 κουτάκι): 140 θερμίδες
Αναψυκτικό (1 κουτάκι): 140 θερμίδες
Αναψυκτικό light/ zero (1 κουτάκι): 0 θερμίδες
Βγάλτε τώρα τα κομπιουτεράκια και αρχίστε τους υπολογισμούς! Και φυσικά μην ξεχάσετε να προσθέσετε τις θερμίδες

του κρασιού ή της μπύρας αν θέλετε να έχετε μια ολοκληρωμένη εικόνα. Απογοητευτήκατε; Δεν πειράζει. Μια μέρα είναι μόνο! Απλά θυμηθείτε να φέρετε την ισορροπία μειώνοντας λίγο το φαγητό και αυξάνοντας την άσκηση/ κίνηση τις επόμενες μέρες!

ΙΛΕΑΝΑ ΓΕΡΟΥΜΑΤΟΥ

Αποκριάτικα Έθιμα

Από την Κρήτη μέχρι τις Σέρρες, από τη Λέρο μέχρι την Ξάνθη κι από την Κέρκυρα μέχρι την Λάρισα, γνωστά ή άγνωστα αποκριάτικα έθιμα αναβιώνουν μέχρι σήμερα, κρατώντας ζωντανή την ελληνική παράδοση.

Πάτρα

Μπουρμπούλι

Παραδοσιακό, αποκλειστικά Πατρινό, έθιμο. Απογευματινοί χοροί στους οποίους οι ντάμες προσέρχονται ελεύθερα, χωρίς εισιτήριο και χωρίς συνοδό αλλά με μαύρο φαρδύ και μακρύ ντόμινο και μάσκα ώστε να μην αναγνωρίζονται και έχουν την πρωτοβουλία στην εκλογή καβαλιέρου στο χορό. Στα χρόνια που οι σχέσεις των δυο φύλων ήταν υπό αυστηρή επιτήρηση το μπουρμπούλι ήταν μια ετήσια απόδραση και τόπος πραγματικών αλλά και φανταστικών ερωτικών περιπετειών. Γίνονται και σήμερα, περισσότερο για να διατηρηθεί η παράδοση.

και με χαρακτηριστικές ρυθμικές κινήσεις του σώματος της, ώστε να κουδουνίζουν τα κρεμασμένα στο στήθος της νομίσματα, χαιρετάει το μπουλουκι ενώ λίγο μετά κατεβαίνει κάτω, ενσωματώνεται στο πλήθος και όλοι μαζί συνεχίζουν την περιοδεία μέχρι να πάρουν την επόμενη Μπούλα.

Ξάνθη

Την τελευταία Κυριακή της Αποκριάς, στην Ξάνθη, στη γέφυρα του ποταμού Κόσυνθου, αναβιώνει το «κάψιμο του

Νάουσα : Γενίτσαροι και Μπούλες

Νάουσα

Με διονυσιακή καταγωγή, το έθιμο «Γενίτσαροι και Μπούλες», συνεχίζει μέχρι και τις μέρες μας, να ζωντανεύει στην πόλη της Νάουσας. Την Κυριακή της Αποκριάς υπό τους ήχους του νταουλίου και του ζουρνά, ένα μπουλουκι με «γενίτσαρους» περιφέρεται στους δρόμους της πόλης με τελικό προορισμό το δημαρχείο, όπου και κορυφώνεται η γιορτή. Στο ρυθμικό άκουσμα του Ζαλιστού, η Μπούλα βγαίνει στο παράθυρο

Τζάρου». Πρόκειται για ένα κατασκευασμένο ανθρώπινο ομοίωμα, τοποθετημένο πάνω σε πουρνάρια, που καίγεται και «ξορκίζει το κακό». Σε αυτή την περίπτωση, το κακό είναι... η απομάκρυνση των ψύλλων το καλοκαίρι. Το έθιμο έφεραν οι πρόσφυγες από το Σαμακόβ της Ανατολικής Θράκης και κάθε χρόνο ζωντανεύει από τους κατοίκους του ομώνυμου συνοικισμού. Μετά το «κάψιμο του Τζάρου», ακολουθεί γλέντι μέχρι τις πρώτες πρωινές ώρες.

Κοζάνη

Ο Φανός, ο συμβολικός «βωμός» της αποκριάτικης εορταστικής φωτιάς, ανάβει εδώ και πολλούς αιώνες στην Κοζάνη. Ανεξαρτήτως από τις έριδες ως προς την καταγωγή του, το συγκεκριμένο έθιμο, δίνει έναν πανηγυρικό τόνο στην πόλη. Με προεξάρχουσα την κεντρική πλατεία, όπου την Κυριακή της Αποκριάς ανάβει ο μεγάλος «Φανός», ακολουθούν οι μικρότεροι συνοικισμοί που ανάβουν ταυτόχρονα τους δικούς τους «Φανούς». Οι χορευτικοί κύκλοι γύρω από τον βωμό διευρύνονται, τα τραγούδια διαδέχονται το ένα το άλλο. Το κρασί ρέει άφθονο, το ίδιο και τα τοπικά εδέσματα, ενώ το γλέντι κρατάει μέχρι τα ξημερώματα της Καθαρής Δευτέρας.

Γαλαξίδι

Θεσμός πλέον, το έθιμο του «αλευροπόλεμου» αναβιώνει στο Γαλαξίδι εδώ και τρεις αιώνες. Τον πρώτο λόγο έχει φυσικά το αλεύρι! Γενναϊόδωρες ποσότητες αλευριού εκτοξεύονται μεταξύ των καρναβαλιστών, οι οποίοι όπως ορίζει το έθιμο, πρέπει να είναι μπουτσορωμένοι με κάρβουνο στο πρόσωπο. Βέβαια τα τελευταία χρόνια, τα πρόσωπα κυριολεκτικά σκεπάζονται από ένα σωρό πρωτότυπα μάλλον υλικά, όπως το λουλάκι, το βερνίκι παπουτσιών κ.ά. Το έθιμο έχει τις ρίζες του στην τουρκοκρατία.

**ΑΚΗΣ ΜΙΣΙΧΡΟΝΗΣ –
ΒΑΣΙΛΗΣ ΠΑΓΟΥΛΑΤΟΣ**

ΑΠΟΚΡΙΕΣ

Το Σαρακοστιανό Τραπέζι

Η μεγάλη σαρακοστή πριν από το Πάσχα είναι η μεγαλύτερη και η πιο σημαντική από όλες τις περιόδους νηστείας . Πρόκειται για μία από τις σημαντικότερες περιόδους της εκκλησιαστικής και λαογραφικής μας παράδοσης. Η Ελληνική παράδοση θέλει από την ημέρα της Καθαρής Δευτέρας και για σαράντα μέρες αποχή από οποιοδήποτε ζωικό προϊόν.

Το Σαρακοστιανό τραπέζι περιλαμβάνει κάποια από τα καλύτερα πιάτα της Ελληνικής κουζίνας .

Απαγορεύονται το κρέας , τα γαλακτοκομικά προϊόντα και το ψάρι ,όχι όμως τα θαλασσινά και τα μα-

λάκια. Την προτίμηση κερδίζουν το χταπόδι, τα καλαμαράκια, οι γαρίδες, οι

Σαρακοστιανό Τραπέζι

καραβίδες, οι σουπιές, τα μύδια, για καθένα από τα οποία υπάρχει πληθώρα

συνταγών.

Στις διατροφικές συνήθειες της Σαρακοστής ανήκουν τα λαδερά και τα φαγητά της κατσαρόλας με ζυμαρικά, ρύζι και όσπρια με βάση το ελαιόλαδο. Φρούτα και λαχανικά ωμά ή μαγειρεμένα, αποξηραμένα φρούτα και ξηρούς καρπούς που έχουν φυτικές ίνες και πολλές βιταμίνες. Απαραίτητα στο σαρακοστιανό τραπέζι είναι η παραδοσιακή μας λαγάνα, οι ελιές και η ταραμοσαλάτα. Στα γλυκά πρωταγωνιστής είναι ο σιμιγδαλένιος χαλβάς ή του μπακάλη, τα γλυκά του κουταλιού, τα σκαλτσούνια, το παστέλι, τα μηλοπιτάκια, ταχινόπιτάκια και πολλά άλλα.

ΙΛΕΑΝΑ ΓΕΡΟΥΜΑΤΟΥ

Κατασκευή Χαρταετού

Υλικά για τον χαρταετό:

- 3 ελαφρά ξύλινα πηχάκια , περίπου 80 εκατοστά το καθένα
- χαρτί ή πολύ λεπτό νάιλον
- γερό σπάγκο
- λεπτό σύρμα
- κολλητική ταινία

Πώς να φτιάξετε τον σκελετό: Τοποθετήστε το ένα πηχάκι οριζόντια και τα άλλα δύο να σχηματίσουν ένα Χ πάνω σε αυτό (πρέπει όλες του οι γωνίες να σχηματίζουν 60 μοίρες η καθεμία). Δέστε τα ξύλα μεταξύ τους γερά με σπάγκο ή καρφώστε τα, ενώστε όλες τις κορυφές των ξύλων με σπάγκο, βάλτε το σκελετό πάνω στο χαρτί και ζωγραφίστε το περίγραμμά του.

Μετά, σχεδιάστε ένα δεύτερο περίγραμμα,5 εκατοστά πιο μεγάλο από το πρώτο, κόψτε το μεγάλο περίγραμμά του χαρτιού, διπλώστε το χαρτί γύρω γύρω πάνω από το σπάγκο και κόψτε τις γωνίες που περισσεύουν. Τώρα αναδιπλώστε και

κολλήστε το χαρτί.

Υλικά για την ουρά:

- κόλλες από χρωματιστό χαρτί γλασέ
- σπάγγος

(5 φορές μεγαλύτερος από το ύψος του αετού).

Πώς να φτιάξετε την ουρά : Διπλώστε σε μορφή φουσαρμό-

νικας το χαρτί αφήνοντας αδίπλωτο ένα μέρος 5 εκατοστών. Κόψτε με το ψαλίδι τη φουσαρμόνικα, κάθετα στις πτυχές. Ξεδιπλώστε τα κομμένα κομμάτια του χαρτιού και διπλώστε το κομμάτι που δεν κόψατε σε ένα ματσάκι. Δέστε καθένα

από αυτά στον σπάγκο της ουράς σε απόσταση 15-20εκ. Η ουρά έχει μεγάλη σημασία γιατί αυτή εξασφαλίζει την ι-

σορροπία του αετού. Για να ξεχωρίζει ο αετός σας μπορείτε να τον ζωγραφίσετε ή να φτιάξετε ένα κολάζ στην μπροστινή του όψη και ....

ΑΜΟΛΑ ΚΑΛΟΥΜΠΑ!!!

ΣΥΜΕΩΝ ΕΓΓΛΕΖΟΣ

ΑΠΟΚΡΙΕΣ

Καρναβάλια στην Ελλάδα

Οι Απόκριες αποτελούν μία φαντασμαγορική εκδήλωση, που πραγματοποιείται κάθε χρόνο και τα σύνορά τους εξαπλώνονται σε όλο τον κόσμο. Είναι αγαπημένη γιορτή μικρών και μεγάλων, καθώς δίνει αυτή την αίσθηση της ελευθερίας που τόσο πολύ αποζητά η ανθρώπινη φύση: μεταμφιέσεις, στολές, μάσκες, μουσική, κρασί, χορός και παρελάσεις συνθέτουν το πάζλ του καρναβαλιού.

Καστοριά: Μπουμπούνες
Στην Καστοριά τις απόκριες τις γιορτάζουν βάσει του προχριστιανικού εθίμου που λέγεται «Μπουμπούνες».

Την τελευταία Κυριακή της Αποκριάς, ανάβουν φωτιές στις πλατείες της Καστοριάς και στα γύρω χωριά. Τα πιο γνωστά σημεία συνάντησης

είναι ο Ντολτσός, η συνοικία Απόζαρι και η Πλατεία Ομονοίας, όπου οι επισκέπτες έχουν τη δυνατότητα να απολαύσουν τοπικά εδέσματα, να πιουν κρασί και να ξεφαντώσουν υπό τον ήχο ζωντανής μουσικής, ώπου να σβήσει τελείως η φωτιά και να ξορκίσουν τα κακά πνεύματα.

Ξάνθη: Θρακικές Λαογραφικές Εορτές-

Καρναβάλι

Το Ξανθιώτικο Καρναβάλι είναι το μεγαλύτερο της Βορείου Ελλάδος και το 2ο μεγαλύτερο στη χώρα μετά το Πατρινό. Διάφορες εκδηλώσεις εκτυλίσσονται στο Καρναβάλι της Ξάνθης γύρω από τη μουσική, το χορό, το θέατρο, αλλά και εκθέσεις με εικαστικό περιεχόμενο, διαλέξεις, παρουσιάσεις βιβλίων και προβολές

Καρναβάλι Μοσχάτου

ταινιών. Οι Θεσμός των Αποκριών στην Ξάνθη κλείνει με την παρέλαση την τελευταία Κυριακή και το κάψιμο του ομοιώματος του Τζάρου.

Μοσχάτο: Απόκριες στην Αθήνα

Το Καρναβάλι στο Μοσχάτο της Αττικής έχει καθιερωθεί ως σημαντικός θεσμός στην επικράτεια. Έχει γίνει γνωστό λόγω

της εντυπωσιακής κεντρικής της παρέλασης: χορός, στολές, μεταμφιέσεις και ένα ασταμάτητο πάρτι καθιστούν το καρναβάλι στο Μοσχάτο αξέχαστο και τους Αθηναίους να μη θέλουν να φύγουν την περίοδο των Αποκριών. Οι εκδηλώσεις ξεκινούν την Τσικνοπέμπτη και λήγουν την Καθαρά Δευτέρα.

Και τώρα, ένα καρναβάλι που όλοι θα ξέρετε, το ΠΑΤΡΙΝΟ ΚΑΡΝΑΒΑΛΙ!!!!!!

Πάτρα: Πατρινό καρναβάλι για πάντα!!!

το πατρινό καρναβάλι, το πιο μεγάλο και γνωστό στην Ελλάδα. Οι παρελάσεις του κάθε χρόνο φιλοξενούν χιλιάδες επισκέπτες οι οποίοι συμμετέχουν είτε σε γκρουπ με την ίδια θεματική στολή είτε ατομικά. Οι προετοιμασίες για το καρναβάλι στην Πάτρα και το κύριο άρμα με το βασιλιά, ξεκινούν πολύ νωρίτερα από την περίοδο των αποκριών. Πολλές διαφορετικές στολές, κομψοί, κόρνες, αφροί, άρματα, μουσική σε δυνατούς ρυθμούς και ξέφρενο πάρτι μέχρι πρωίας συνθέτουν το πιο εντυπωσιακό καρναβάλι της χώρας, το οποίο επισκέπτονται από διάφορα μέρη της Ελλάδος και τον κόσμο.

ΕΥΦΡΟΣΥΝΗ ΚΑΡΑΜΟΛΕΓΚΟΥ

Το Καρναβάλι της Βενετίας

Το καρναβάλι της Βενετίας άρχισε από μια νίκη της «Γαληνοτάτης Δημοκρατίας» εναντίον του Πατριάρχη της Ακυληίας Ουλρίκο ντι Τρέβεν κατά το έτος 1162. Μετά τη νίκη τους, όλοι οι άνθρωποι άρχισαν να χορεύουν και να συγκεντρώνονται στην

Καρναβάλι της Βενετίας

πλατεία του Άγιου Μάρκου στη Βενετία της Ιταλίας. Έτσι δημιουργήθηκε το καρναβάλι της Βενετίας στην Ιταλία και έγινε

σημο την περίοδο της Αναγέννησης. Ενθάρρυνε την ελευθερία και την ευχαρίστηση, αλλά χρησιμοποιήθηκε επίσης για

επί- την προστασία των Ενετών από την αγωγή για το παρόν και το μέλλον.

Μετά από μεγάλη απουσία το καρναβάλι άρχισε εκ νέου να πραγματοποιείται το 1979. Η Ιταλική κυβέρνηση αποφάσισε να φέρει πίσω την ιστορία και τον πολιτισμό της Βενετίας. Περίπου 3.000.000 την επισκέπτονται κάθε χρόνο.

Το καρναβάλι τελειώνει με την έναρξη της χριστιανικής Σαρακοστής, σαράντα ημέρες πριν από το Πάσχα, την «Ευλογημένη Τρίτη», την ημέρα πριν από την Καθαρά Τετάρτη.

Οι μάσκες καρναβαλιού είναι οι βενε-

(Συνέχεια στη σελίδα 11)

ΑΠΟΚΡΙΕΣ

Το Καρναβάλι της Βενετίας

(Συνέχεια από τη σελίδα 10)

τσιάνικες μάσκες και είναι σημαντικό χαρακτηριστικό του. Είναι από δέρμα, πορσελάνη ή πρωτότυπη τεχνική γυαλιού. Σήμερα οι περισσότερες κατασκευάζονται από γύψο και φύλλα χρυσού και είναι όλες ζωγραφισμένες στο χέρι, χρησιμοποιώντας φυσικά φτερά και πολυτίμους λίθους για να διακοσμηθούν.

Bauta μια μάσκα που καλύπτει όλο το πρόσωπο, με έντονο πηγούνι, χωρίς στόμα και πολλά επίχρυσα μέρη. Συνήθως συνοδεύεται από μια κόκκινη κάπα.

Colombina είναι μισή μάσκα, καλύπτει μόνο τα μάτια, με περίτεχνη διακόσμηση από χρυσό, ασήμι κρύσταλλα και φτερά. Κρατιέται στο πρόσωπο με ένα μπαστού-νι ή δεμένη με κορδέλα.

Medico della Peste (γιατρός της πανούκλας). Είναι λευκή και αποτελείται από ένα κοίλο ράμφος, ενώ γύρω από τα μάτια διακοσμείται με κρυστάλλους.

Moretta πρόκειται για μια οβάλ μάσκα με μεγάλες τρύπες για τα μάτια. Επίσης διαθέτει πέπλο που κρέμεται στο λαιμό.

Lavra ή Volto είναι μια μάσκα που καλύ-

πτει όλο το πρόσωπο. Είναι λευκή με τρισδιάστατο σχεδιασμό. Συνοδεύεται από ένα τριγωνικό καπέλο και μανδύα. Υπάρχουν πολλές ακόμη μάσκες όπως οι **Arllecchino, Brighella, Pantalone, Pierrot, Pulcinella, Gatto** και άλλα πολλά. Σήμερα, το βενετσιάνικο Καρναβάλι είναι ένα υπέροχο γεγονός όπου συμμετέχει όλη η πόλη και το παρακολουθούν πλήθη ατόμων από όλο τον κόσμο.

ΑΓΑΠΗ ΕΓΓΛΕΖΟΥ

Οι Βενετσιάνικες Μάσκες

Σήμερα είναι παγκοσμίως γνωστές οι περίτεχνα και όμορφα διακοσμημένες μάσκες της Βενετίας. Αποτελούν σύμβολο του καρναβαλιού και πολλές φορές χρησιμοποιούνται ακόμη και ως διακοσμητικά στοιχεία εσωτερικών χώρων.

Η ιστορία τους ξεκινάει το 12ο και 13^ο αιώνα, δηλαδή την περίοδο του Μεσαίωνα. Αρχικά τις φορούσαν άνθρωποι των ανώτερων κοινωνικών στρωμάτων για να επιδοθούν σε παράνομες

Βενετσιάνικες Μάσκες

δραστηριότητες κρύβοντας την πραγματική τους ταυτότητα. Την εποχή εκείνη η κοινωνία της Βενετίας ήταν ιδιαίτερα εύπορη και μια από τις πλουσιότερες πόλεις παγκοσμίως. Τα τυχερά παιχνίδια, οι αλόγιστες διασκεδάσεις, τα πολιτικά και οικονομικά σκάνδαλα αποτελούσαν

καθημερινό φαινόμενο. Η Ρώμη αποδέχονταν αυτή την κατάσταση καθώς λάμβανε τεράστια οικονομική στήριξη από τη Βενετία. Οι αρχικές αυτές μάσκες ήταν πιο απλές στο σχεδιασμό και στην διακόσμηση εξυπηρετώντας απλά τον βασικό σκοπό τους που ήταν η απόκρυψη της

ταυτότητας του ατόμου που τις φορούσε.

Σταδιακά, χρήση των μασκών άρχισε να περιορίζεται από το νόμο. Έτσι τον 18^ο αιώνα η χρήση τους επιτρέπονταν μόνο για τρεις μήνες το έτος, μετά τις 26 Δεκεμβρίου. Επίσης, έγιναν πιο περίτεχνες και στολίζονταν με φύλλα χρυσού, χάντρες και φτερά. Πολλές από τις μάσκες κατασκευάζονταν εκτός από δέρμα και από

πορσελάνη.

Σήμερα οι μάσκες της Βενετίας αποτελούν σήμα κατατεθέν της Αποκριάς και χαρακτηριστικό του βενετσιάνικου καρναβαλιού.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΚΑΤΣΙΚΑ

Προτάσεις Αποκριάτικων Στολών

Απόκριες ονομάζονται οι τρεις εβδομάδες πριν από την Καθαρά Δευτέρα και γιορτάζονται σε όλες τις περιοχές της Ελλάδας με γλέντια, καρναβάλι και αποκριάτικες φορεσιές.

Είναι γιορτή χαράς ξεφαντώματος και οι άνθρωποι συνηθίζουν να μασκαρεύονται

για να διασκεδάσουν.

Ωραίες ιδέες για παιδάκια μέχρι πέντε χρόνων είναι μελισσούλες, κουταβάκια, κοκκινোসκουφίτσες, γατούλες, λιοντάρια, πεταλούδες, νεράιδες, μίνιους, ναυτάκια και άλλα.

Για παιδιά από έξι μέχρι δώδεκα χρόνων

προτείνονται οι πειρατές, οι μάγισσες, οι τίγρεις, superman, spiderman, ninja, αστυνομικοί, χίτηδες και χίτισσες, ποδοσφαιριστές, μπαλαρίνες και άλλα.

Συνήθως μετά τα δεκατρία χρόνια τα παιδιά δεν θέλουν να φορούν αποκριάτι-

(Συνέχεια στη σελίδα 12)

ΑΠΟΚΡΙΕΣ

Προτάσεις Αποκριάτικων Στολών

(Συνέχεια από τη σελίδα 11)

κα αλλά για τους ενήλικους που αρχίζουν να το βρίσκουν πάλι διασκεδαστικό ιδέες είναι φάντασμα, δράκουλες, μάγισσες και μάγοι, ζόμπι, μάγισσες, νοσοκόμες, γιατροί, γοργόνες, πειρατές και άλλα

πολλά.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ
ΚΑΡΑΔΗΜΗΤΡΗΣ

Πρόταση Αποκριάτικης Στολής

Από ό, τι όλοι ξέρετε κοντεύουν οι Αποκριές. Τα περισσότερα παιδιά δεν μπορούν να αποφασίσουν τι να ντυθούν. Γι αυτό εγώ σας προτείνω μια πολύ ωραία, αστεία αλλά και μία πολύ παιχνιδιάρικη στολή. Σε πολλά παιδιά αρέσουν οι κλόουν αλλά σκεφτήκατε να γίνετε κι εσείς κλόουν; Αυτή η στολή θα σας αρέσει πολύ αλλά θα μπορείτε μάλιστα να παρι-

στάνετε ότι είστε κλόουν. Μπορείτε να χαρίσετε μπαλόνια σε όλους τους φίλους σας και να τους διασκεδάσετε με διάφορα αστεία ή παιχνίδια. Ελπίζω να σας αρέσει η πρότασή μου για τη στολή σας και να μη χρειάζεται πλέον να ψάχνετε για να βρείτε μία. Καλές Αποκριές!

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΝΑΚΚΑΣ

Στολή Αμαζόνας

Οι αμαζόνες ζούσαν στις βόρειες και ανατολικές περιοχές της Μεσογείου στις περιοχές αυτές, αρχαιολόγοι ξεθάβουν χιλιάδες τάφους Σκυθών αλλά και γυναικών που ήταν πολεμίστριες, κυνηγοί, ιππείς και χρησιμοποιούσαν τόξα και βέλη,

ακριβώς όπως και οι άνδρες. Οι αρχαιολόγοι έχουν βρει σκελετούς γυναικών θαμμένους με τόξα και βέλη και φαρέτρες και δόρατα και άλογα. Στην αρχή υπέθεσαν ότι κάποιος που θαβόταν με τα όπλα του ήταν άνδρας πολεμιστής. Αλλά τα τεστ DNA και άλλες βιοαρχαιολογικές επιστημονικές αναλύσεις, βρήκαν ότι περίπου το ένα τρίτο όλων των Σκυθών γυναικών ήταν θαμμένες με τα όπλα και είχαν σημάδια από μάχες όπως

ακριβώς και οι άνδρες. Επίσης, οι γυναίκες αυτές θάβονταν με σπαθιά και μαχαίρια και εργαλεία. Είναι η συντριπτική απόδειξη ότι υπήρχαν γυναίκες που ανταποκρίνονταν στην περιγραφή των αρχαίων Αμαζόνων.»

Η στολή της Αμαζόνας περιέχει πάνω της τα χρώματα κόκκινο, καφέ και χρυσό. Η στολή περιέχει μια μπέρτα δύο βραχιόλια και ένα τόξο.

ΝΑΤΑΛΙΑ ΤΡΟΥΝΓΚ

Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ 25ης ΜΑΡΤΙΟΥ 1821

Προτάσεις Αποκριάτικων Στολών

(Συνέχεια από τη σελίδα 1)

δρος Υψηλάντης εισέβαλλε στην Μολδαβία για να παρασύρει στην εξέγερση και τα υπόλοιπα βαλκανικά έθνη και να δημιουργήσει αντιπερισπασμό στους Τούρκους, με το σύνθημα **“Μάχου υπέρ**

Πίστewς και Πατρίδος”.

Στις 21 Μαρτίου ένοπλοι αγωνιστές από την Αχαΐα πολιορκούν τους Τούρκους των Καλαβρύτων.

Στις 23 Μαρτίου χιλιάδες αγωνιστές με επικεφαλή τον Θ. Κολοκοτρώνη απελευθερώνουν την Καλαμάτα.

Στις 25 Μαρτίου, ο Μητροπολίτης Παλαιών Πατρών Γερμανός σήκωσε το λάβαρο της Επανάστασης στο

Μοναστήρι της Αγίας Λαύρας στα Καλάβρυτα. Την ίδια ώρα στην Πάτρα ο Ανδρέας Λόντος ύψωνε την επαναστατική σημαία.

Στις 4 Απριλίου, ξεσηκώθηκαν οι Έλληνες στην Ανατολική Στερέα και κατέλαβαν την Λιβαδειά, την Άμφισσα και την Αττάλντη.

Στις 23-24 Απριλίου στη Γέφυρα της Αλαμάνας, ο Αθανάσιος Διάκος καθυστέρησε την πορεία του Μεχμέτ πασά και του Ομέρ Βρυώνη.

Στις 7 Μαΐου, η Επανάσταση ξεκίνησε στις Μηλιές Πηλίου και επεκτάθηκε στο Βόλο και στο Βελεστίνο.

Στις 8 Μαΐου, η Μάχη στο Χάνι της Γραβιάς, με Αρχηγό τον Οδυσσέα Ανδρούτσο, ματαίωσε τη δεύτερη απόπειρα εισβολής των Τούρκων στην Πελοπόννησο.

Στις 12 και 13 Μαΐου, έγινε η πρώτη σημαντική μάχη στο “Βαλτέτσι” καθοριστική για την πορεία της πολιορκίας της Τριπολιτσάς και στις 23 Μαΐου οι Έλληνες είχαν την πρώτη σε “παράταξη” νίκη

στο Βαλτέτσι με τον Νικηταρά τον τουρκοφάγο.

Στην Μακεδονία η Επανάσταση κηρύχθηκε στις 17 Μαΐου, ενώ στην Κρήτη οι πρώτες συγκρούσεις σημειώθηκαν στις 11 Ιουνίου.

Τέλος στις 23 Σεπτεμβρίου οι Έλληνες κατέλαβαν την Τριπολιτσά και στις 30 Σεπτεμβρίου συνήλθε στην Επίδαυρο η Α' Εθνική Συνέλευση των Ελλήνων υπό την προεδρία του Μαυροκορδάτου.

1822

Στις 18 Μαρτίου 30.000 τούρκοι αποβιβάστηκαν στην Χίο και προέβησαν στην μεγάλη σφαγή της Χίου.

Στις 26 Ιουλίου ο Μαχμούτ πασάς Δράμαλης και το στράτευμά του παθαίνουν μεγάλη καταστροφή από τον Κολοκοτρώνη και τον Νικηταρά στα Δερβενάκια.

Στις 7 Ιουνίου ο Κ. Κανάρης εκδικήθηκε για την σφαγή της Χίου ανατινάζοντας την τουρκική ναυαρχίδα.

Τέλος στις 31 Δεκεμβρίου οι Τούρκοι αναγκάστηκαν να λύσουν την πολιορκία του Μεσολογγίου.

1823

Στις 15 Ιανουαρίου ο Καραϊσκάκης απώθησε τους Τούρκους από τα Άγραφα.

Στις 29 Μαρτίου συνήλθε η Β' Εθνική Συνέλευση στο Άργος.

Στις 21 Αυγούστου ο Μάρκος Μπότσαρης με 350 Σουλιώτες νίκησε τον Μουσταή

πασά στο Καρπενήσι αλλά σκοτώθηκε και ο ίδιος.

1824

Στις 5 Ιανουαρίου η άφιξη του Λόρδου Μπάιρον στο Μεσολόγγι εμπυχώνει τους αγωνιστές αλλά πεθαίνει και ο ίδιος.

Στις 9 Ιουνίου κυριεύτηκε το ηρωικό νησί των Ψαρών.

1825

Στις 20 Μαΐου σκοτώθηκε ηρωικά ο Παπαφλέσσας στο Μανιάκι.

1826

10 Απριλίου πραγματοποιείται η ηρωική Έξοδος του Μεσολογγίου.

1827

Στις 18 Ιανουαρίου οι Σουλιώτες απέκρουσαν στο Δίστομο τον Κιουταχή και ελευθέρωσαν το φρούριο των Σαλώνων.

Στις 23 Απριλίου τραυματίστηκε θανάσιμα ο Καραϊσκάκης.

1828

Τον Ιανουάριο του 1928 έφτασε στην Ελλάδα ο Ι. Καποδίστριας και με διπλωματικές ενέργειες επιτάχυνε τις εξελίξεις και κατάφερε την Αγγλία, την Ρωσία και την Γαλλία να υπογράψουν την συμφωνία του Λονδίνου, με την οποία ρυθμίστηκε το Ελληνικό ζήτημα.

Τέλος το σύνθημα της Επανάστασης, **“ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ Η ΘΑΝΑΤΟΣ”**, έγινε το Εθνικό σύνθημα της Ελλάδας και από το 1838 η **25η Μαρτίου 1821** καθιερώθηκε ως επέτειος εορτασμού της έναρξης της Επανάστασης και ως ημέρα Εθνικής εορτής και αργίας.

ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ ΣΕ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΕΣ!!!

ΖΗΤΩ Η 25^Η ΜΑΡΤΙΟΥ 1821!!!

ΤΙΜΗ ΚΑΙ ΣΕΒΑΣΜΟΣ ΣΕ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΕΝΔΟΞΟΥΣ-ΑΘΑΝΑΤΟΥΣ ΗΡΩΕΣ ΤΟΥ 1821!!!

ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΒΡΑΜΗΣ

Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ 25ης ΜΑΡΤΙΟΥ 1821

Ρήγας Φεραίος

Ρήγας Φεραίος

Ο Ρήγας Φεραίος γεννήθηκε με το όνομα

Αντώνιος Κυριαζής στο Βελεστίνο (αρχαίες Φερές), Οθωμανική αυτοκρατορία (σήμερα Ελλάδα) και πέθανε από απαγχονισμό (μερικοί επίσης λένε πως αυτοκτόνησε επειδή τον είχαν πιάσει οι Τούρκοι και δεν ήθελε να περάσει βασιανιστήρια) στις 24 Ιουνίου 1798 σε ηλικία 41 ετών στο Βελιγράδι, Οθωμανική αυτοκρατορία (σήμερα Σερβία).

Ο Ρήγας Φεραίος μεγάλωσε με μία αρκετά πλούσια οικογένεια και είχε μια αρκετά καλή μόρφωση.

Ο Ρήγας Φεραίος

ήταν συγγραφέας, πολιτικός στοχαστής και επαναστάτης. Ένα από τα πιο σημαντικά του έργα είναι ο Θούριος, το οποίο ποίημα πλέον έχει μελοποιηθεί και χρησιμοποιείται και ως τραγούδι.

Η επαναστατική δράση του Ρήγα Φεραίου ήταν αρκετά όμοια σε αυτήν του Διονύσιου Σολωμού. Έγραφε ποιήματα και τα απαγγελλε ώστε να δώσει θάρρος και πίστη στους επαναστάτες για να πολεμήσουν.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΝΑΚΚΑΣ

Αλέξανδρος Υψηλάντης

Ο Αλέξανδρος Υψηλάντης ήταν ένας από τους μεγαλύτερους ήρωες της Ελληνικής Επανάστασης.

Γεννήθηκε στις 12 Δεκεμβρίου του 1792 στην Κωνσταντινούπολη. Ήταν γιος του Κωνσταντίνου Υψηλάντη, ηγεμόνα της Μολδοβλαχίας. Το επάγγελμα του ήταν έφτιππος σωματοφύλακας του Τσάρου και είχε συμμετάσχει σε πολέμους κατά του Ναπολέοντα. Σε ηλικία 21 έτους, πολέμησε στην μάχη της Δρέσδης και έχασε το δεξί του χέρι.

Είχε χαρακτήρα ενθουσιώδη και ονειροπόλο. Είχε βάλει σκοπό της ζωής του την απε-

λευθέρωση του Ελληνικού Έθνους. Είχε μάλιστα μιλήσει σχετικά, στο συνέδριο της Βιέννης και υποστήριξε πως το ελληνικό ζήτημα είναι υπόθεση χριστιανισμού και θα έπρεπε να απασχολεί όλες τις Βασιλικές Αυλές της Ευρώπης.

Οι Φιλικοί, γνωρίζοντας τα αισθήματα και το πάθος του Υψηλάντη για την απελευθέρωση της Ελλάδας, έστειλαν τον Εμμανουήλ Ξάνθο να του ζητήσει να αναλάβει την αρχηγία της Φιλικής Εται-

ρείας. Ο Υψηλάντης δέχθηκε με μεγάλο ενθουσιασμό και ανέλαβε ως νέος αρχηγός, στην Πετρούπολη, στις 12 Απριλίου 1820. Ξεκίνησε αμέσως. Αναδιοργάνωσε την

Αλέξανδρος Υψηλάντης

Φιλική Εταιρεία εντός και εκτός των ελληνικών συνόρων. Ο αδελφός του, Νικόλαος Υψηλάντης, ανέλαβε να οργανώσει εθελοντικό στρατό και μαζί παρουσίασαν την πρώτη ελληνική σημαία η οποία είχε 3 χρώματα, άσπρο, μαύρο και κόκκινο.

Ο Υψηλάντης πίστευε πως η επανάσταση έπρεπε να ξεκινήσει από την Πελοπόννησο γιατί θεωρούσε πως οι τότε συνθήκες ήταν ευνοϊκές. Στις 22 Φεβρουαρίου 1821, ύψωσε τη σημαία της επανάστα-

σης στο Ιάσιο της Μολδοβλαχίας και 2 μέρες αργότερα, εξέδωσε την προκήρυξη της Ανεξαρτησίας με τίτλο «Μάχου υπέρ πίστεως και πατρίδος».

Στις 26 Φεβρουαρίου 1821 στο ναό των τριών Ιεραρχών, ο Μητροπολίτης Βενιαμίν ευλόγησε μια πρόχειρη σημαία που είχε επάνω της τον Σταυρό και παρέδωσε στον Υψηλάντη ένα ξίφος. Από όλη την Ευρώπη ήρθαν εθελοντές για να καταταχθούν στο στρατιωτικό σώμα που δημιούργησε. Επίσης, έφτιαξε τον Ιερό Λόχο που αποτελούταν από 500 σπουδαστές. Δυστυχώς, ο στρατός του καταστράφηκε στην μάχη του Δραγατσανίου και υποχώρησε.

Ο Αλέξανδρος Υψηλάντης, παραδόθηκε στους Αυστριακούς και φυλακίστηκε. Στις 24 Νοεμβρίου του 1827 απελευθερώθηκε, με την παρέμβαση του Τσάρου, όμως 2 μήνες μετά πέθανε στην Βιέννη. Λέγεται, πως όταν πληροφορήθηκε πως ο Καποδίστριας ανέλαβε κυβερνήτης της ελεύθερης Ελλάδας, χαρούμενος φώναξε «Δόξα σοι ο Θεός», έγειρε το κεφάλι του και ξεψύχησε ήσυχος και ευτυχισμένος.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΤΣΑΚΑΡΔΑΝΟΥ

Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ 25ης ΜΑΡΤΙΟΥ 1821

Θεόδωρος Κολοκοτρώνης

Ο Θ. Κολοκοτρώνης είναι η σημαντικότερη στρατιωτική φυσιογνωμία της ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ του 1821. Γεννήθηκε στο Ραμαβούνι της Μεσσηνίας στις 3 Απριλίου του 1770, ενώ η καταγωγή του ήταν από το χωριό Λιμποβίσι της Αρκαδίας και λόγω της ευφυΐας, της τόλμης του αλλά και της βαρύτητας του λόγου του επονομάστηκε "Γέρος του Μοριά".

Ο Θ. Κολοκοτρώνης, πρωταγωνίστησε σε πολλές στρατιωτικές επιχειρήσεις κατά την διάρκεια του Αγώνα. Η νίκη στο Βαλτέτσι, η Άλωση της Τριπολιτσάς, η καταστροφή της στρατιάς του Δράμαλη πασά στα Δερβενάκια, τον καθιστούν Αρχιστράτηγο όλων των Ελλήνων στον Αγώνα της Απελευθέρωσης ενάντια στον τουρκικό ζυγό.

Ο Αρχιστράτηγος με την εξυπνάδα του

και το στρατηγικό μυαλό του, κατάφερε να ενώσει όλους τους Έλληνες και να μετατρέψει ακόμα και τους απλούς χωρικούς σε τρομερούς αγωνιστές. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα, μετά από γενναίες μάχες και αγώνες, την Απελευθέρωση της Πατρίδας μας από την κυριαρχία των Τούρκων.

Ο "Γέρος του Μοριά" πέθανε στις 4 Φεβρουαρίου 1843, φτωχός από υλικά αγαθά, αλλά πλούσιος από την αγάπη του λαού και πανευτυχής που πρόλαβε να δει την αγαπημένη του Πατρίδα ελεύθερη. Θάφτηκε στο Α Νεκροταφείο Αθηνών, ενώ το 1930 τα οστά του μεταφέρθηκαν στο Μνημείο των Προκρίτων στην Τρίπολη. Χαρακτηριστική είναι η επιγραφή στο κάτω μέρος του αδριάντα του: "ΣΙΓΑ ΔΙΑΒΑΘΗ ΕΔΩ ΚΟΙΜΑΤΑΙ Ο ΓΕΡΟΣ

ΤΟΥ ΜΟΡΙΑ ΤΟΝ ΥΠΝΟ ΤΟΥ ΜΗΝ ΤΟΥ ΤΑΡΑΞΕΙΣ"!!! Τέλος Όλοι εμείς οι Νεότεροι Έλληνες, που απολαμβάνουμε την Ελευθερία της Πατρίδας μας, οφείλουμε

ένα μεγάλο ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ στο "Γέρο του Μοριά", που κατάφερε το ακατόρθωτο και μια Υπόσχεση ότι δεν θα αφήσουμε κανέναν να μας στερήσει την "ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ" της Πατρίδας μας!!!

ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΒΡΑΜΗΣ

Θεόδωρος Κολοκοτρώνης

Γεώργιος Καραϊσκάκης

Ο Γεώργιος Καραϊσκάκης γεννήθηκε στις 23 Ιανουαρίου 1782 στη Σκουληκαριά Άρτας ή στο Μαυρομάτι Καρδίτσας. Πατέρας του ήταν ο Δημήτριος Ίσκος ή Καραϊσκος (επειδή ήταν μελαμψός) και μητέρα του ήταν η μοναχή Ζωή Διμισκή. Τα παιδικά του χρόνια ήταν δύσκολα, γιατί ο πατέρας του τους εγκατέλειψε και η μητέρα του κλείστηκε σε μοναστήρι. Μεγάλωσε με θετούς γονείς μέχρι τα 15 του, όπου τότε τους εγκαταλείπει και φτιάχνει με μερικούς συνομήλικούς του μία κλέφτικη ομάδα. Στα 18 του τον προσλαμβάνει ο Αλή Πασάς στη σωματοφυλακή του κι εκεί, εκτός από τη στρατιωτική τέχνη, μαθαίνει γραφή και ανάγνωση. Το 1804 αφή-

Γεώργιος Καραϊσκάκης

νει τον Αλή Πασά και μπαίνει στο σώμα του κλέφτη Κατσαντώνη, όμως το 1812 επιστρέφει στα Γιάννενα υποταγμένος στον Αλή Πασά. Εκεί παντρεύτηκε τη γυναίκα του, Εγκολπία Σκυλοδήμου, και απέκτησαν δύο κόρες κι έναν γιο. Πήρε μέρος στην Επανάσταση του 1821 και

αγωνίστηκε ηρωικά για την απελευθέρωση του έθνους, παρόλο που από μικρός έπασχε από φυματίωση. Συμμετείχε στην πολιορκία της Άρτας, στη μάχη του Αγίου Βλασίου, στη Μάχη του Κρεμμυδιού, στην πολιορκία της Ακρόπολης, στη μάχη της Αράχωβας, στη μάχη στο Κερατσίνι

κ.α. Πέθανε στις 23 Απριλίου 1827 στο Φάληρο από μία σφαίρα που τον βρήκε στο υπογάστριο και η απώλειά του ήταν ανεπανόρθωτη. Η σορός του μεταφέρθηκε στην εκκλησία του Αγίου Δημητρίου στη Σαλαμίνα όπου τάφηκε και θρηνήθηκε από το πανελλήνιο. Οκτώ χρόνια μετά το θάνατό του (1835) έγινε ανακομιδή των λειψάνων του από τη Σαλαμίνα στον Πειραιά, προκειμένου να ταφούν οριστικά στο σημείο που έπεσε και όπου ήδη είχε ανεγερθεί το μνημείο του.

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΡΑΓΚΟΥΣΗΣ

Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ 25ης ΜΑΡΤΙΟΥ 1821

Κωνσταντίνος Κανάρης

Ο Κωνσταντίνος Κανάρης είναι από τους σημαντικότερους ήρωες της ελληνικής

επανάστασης του 1821. Γεννήθηκε και μεγάλωσε στα Ψαρά μεταξύ 1790 και 1793 και έχασε τον πατέρα του σε πολύ μικρή ηλικία. Δούλεψε από μικρός σε πλοία συγγενών του και 20 ετών έγινε καπετάνιος. Παντρεύτηκε την Δέσποινα Μανιάτη και έκανε επτά παιδιά. Το 1870 ταξίδεψε στην Οδησό και γνώρισε την Φιλική Εταιρεία.

Στην ελληνική επανάσταση του 1821 συμμετείχε με θάρρος και κατάφερε να

πυρπολήσει την τουρκική Ναυαρχίδα του πασά Καρά Αλή στην Χίο του 1822 σε αντίποινα για τη σφαγή στο νησί. 2.000 Τούρκοι σκοτώθηκαν εκεί. Έγινε διάσημος στην Ελλάδα και το εξωτερικό για τα κατορθώματά του. Μετά την απελευθέρωση από τους Τούρκους ασχολήθηκε με την πολιτική και έγινε πέντε φορές πρωθυπουργός της χώρας. Πέθανε το 1877.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΑΡΑΔΗΜΗΤΡΗΣ

Μάρκος Μπότσαρης

Ο Μάρκος Μπότσαρης (1790 - 1823) ήταν Έλληνας στρατηγός, ήρωας της επανάστασης του 1821 και καπετάνιος των Σουλιωτών. Γεννήθηκε στο Σούλι και ήταν ο δεύτερος γιος του Κίτσου Μπότσαρη, που ήταν μια από τις επιφανέστερες μορφές του Σουλίου.

Το 1814 γνώρισε τον Καραϊσκάκη, ο οποίος τον μύησε στη Φιλική Εταιρεία. Με το επίσημο ξέσπασμα του Αγώνα του 1821, ο Μάρκος Μπότσαρης πήρε μέρος στις νικηφόρες μάχες στο Κομπότι της Άρτας (Ιούλιος του 1821) και στην Πλάκα (Σεπτέμβριος του 1821, αλλά και στα Δερβιζανά (Οκτώβριος του 1822). Επίσης, πρωτοστάτησε στην άλωση της Άρτας (Νοέμβριος του 1821). Ήταν αρχηγός σε πλήθος μαχών της Ηπείρου και της Στερεάς Ελλάδας.

Πέθανε στη μάχη του Κεφαλόβρυσου,

στο Καρπενήσι. Μεταφέροντας τον νεκρό

Ο θάνατος του Μάρκου Μπότσαρη

προς το Μεσολόγγι όπου τελικά τον έθαψαν, σταμάτησαν για λίγο στη Μονή Προυσσού όπου βρισκόταν ο Καραϊσκάκης. Αυτός τον ασπάστηκε λέγοντας "Άμποτε ήρωα Μάρκο, κι εγώ από τέτοιο θάνατο να πάω".

Ο νεκρός μεταφέρθηκε στο Μεσολόγγι

με θριαμβική πομπή. Για τον θάνατο του Μπότσαρη γράφηκαν πολλά έντεχνα ποιήματα και δημοτικά τραγούδια. Ο Δ. Σολωμός έγραψε ποίημα όπου παρομοιάζει την συρροή των Ελλήνων στην κηδεία του Μπότσαρη με την συρροή των Τρώων στην ταφή του Έκτορα.

Μια από τις αγνότερες και ηρωικότερες μορφές της εθνικής μας παλιγγενεσίας, που τα έξοχα στρατιωτικά του προσόντα ξεπερνιόνταν μόνο από το ήθος και τη μεγαλοψυχία του, έμελλε να πρωταγωνιστήσει στις μάχες των πρώτων κρίσιμων ετών της Ελληνικής Επανάστασης, από το 1821-1823.

Όταν ο Λόρδος Βύρων έφτασε στο Μεσολόγγι, κατευθύνθηκε πρώτα στο μνήμα του Μάρκου Μπότσαρη, όπου δακρυσμένος ορκίστηκε στη μνήμη του άδολου πολεμιστή να δώσει ακόμα και τη ζωή του για την ελευθερία της Ελλάδας.

ΑΓΑΠΗ ΕΓΓΛΕΖΟΥ

Οδυσσεάς Ανδρούτσος

Γεννήθηκε στην Ιθάκη το 1790. Έμεινε ορφανός από πατέρα σε πολύ μικρή ηλικία και αρχικά κατατάχτηκε στο ναυτικό. Εκεί τον βρήκε ο Αλή πασάς όταν κατέλαβε και πυρπόλησε την Πρέβεζα και τον

πήρε στην αυλή του. Τον διόρισε μάλιστα δερβέναγα της Ανατ. Στερεάς αλλά ο Οδυσσεάς μυημένος στην Φιλική Εταιρεία από το 1818, αφού άφησε στη θέση του

τον Αθανάσιο Διάκο πήγε στα Ιωάννινα όπου ενθάρρυνε και συμβούλευε τον Αλή στον πόλεμο εναντίον του σουλτά-

(Συνέχεια στη σελίδα 17)

Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ 25ης ΜΑΡΤΙΟΥ 1821

Οδυσσέας Ανδρούτσος

(Συνέχεια από τη σελίδα 16)

νου ώστε να διασκορπιστούν όσο το δυνατό περισσότερο οι τουρκικές δυνάμεις.

Το 1821 ξεσήκωσε τους Γαλαξιδιώτες. Στις 8 Μαΐου 1821 ανέκοψε την προέλαση του Ομέρ Βρυώνη προς την Πελοπόννησο στο Χάνι της Γραβιάς όπου κλείστηκε με 120 άνδρες. Μετά από αυτό ανακηρύχτηκε από τους σπλαρχηγούς αρχιστράτηγος της Στερεάς. Έλαβε μέρος στην μάχη της Ακράτας διαλύοντας τα

υπολείμματα της στρατιάς του Δράμαλη.

Οι συνεχείς προστριβές του όμως με τους πολιτικούς και κυρίως με τον Κωλέττη οδήγησαν στο να κατηγορηθεί ότι ερχόταν σε συμφωνίες με τους Τούρκους. Ορισμένοι υποστηρίζουν ότι μάλιστα ότι είχε έρθει σε συμφωνία με αντάλλαγμα το πασαλίκι της Στερεάς.

Πάντως ο Οδυσσέας παραδόθηκε. Όμως έπεσε θύμα του εμφυλίου καθώς ο φρούραρχος της Αθήνας Γκούρας με διαταγή της κυβέρνησης τον μετέφερε

στο φρούριο της Ακρόπολης (1825) όπου τον στραγγάλισε και τον έριξε από τον ιερό βράχο για να φανεί ότι σκοτώθηκε στην προσπάθεια του να δραπετεύσει.

ΜΑΡΙΛΕΝΑ ΚΑΡΑΜΠΕΛΑ

Το έργο του Ιωάννη Καποδίστρια

Ο Ιωάννης Καποδίστριας καταγόταν από αριστοκρατική οικογένεια της Κέρκυρας. Διετέλεσε υπουργός των Εξωτερικών της Ρωσίας μέχρι το 1822, οπότε απομακρύνθηκε από τη θέση του και εγκαταστάθηκε στην Ελβετία. Πέντε χρόνια αργότερα, το 1827, η Γ' Εθνοσυνέλευση της Τροιζήνας τον εξέλεξε Κυβερνήτη της Ελλάδας. Ο Καποδίστριας έφτασε στο Ναύπλιο, την πρώτη πρωτεύουσα του ελληνικού κράτους, αναλαμβάνοντας τη διακυβέρνηση μιας χώρας που έβγαινε από πολύχρονο αγώνα ενώ οι κάτοικοι της και ιδιαίτερα οι πρόσφυγες ήταν εξαθλιωμένοι.

Ο Κυβερνήτης επιχείρησε να οργανώσει το κράτος, βελτιώνοντας τη διοίκηση και την οικονομία του. Προκειμένου να πετύχει το στόχο του, συγκέντρωσε όλες τις εξουσίες στο πρόσωπο του αναβάλλοντας για δύο χρόνια τη σύγκληση της Δ' Εθνοσυνέλευσης, που τελικά πραγματοποιήθηκε στο Άργος. Επίσης, για να διευκολύνει τις συναλλαγές, ίδρυσε Εθνική Τράπεζα και έκοψε νομίσματα (φοίνικας) που αντικατέστησαν τα τουρκικά γρόσια. Ο Καποδίστριας, επειδή πίστευε ότι η πρόοδος της χώρας στηριζόταν στη γεωργία, ίδρυσε Γεωργική Σχολή στην Τίρυνθα για την εκπαίδευση των Ελλήνων αγροτών, εισήγαγε την καλλιέργεια της πατάτας και στήριξε την παραγωγή μεταξιού.

Παράλληλα, αναπτύχθηκαν το εμπόριο και η ναυτιλία και οργανώθηκε τακτικός στρατός.

Ιδιαίτερη βαρύτητα δόθηκε στη βασική εκπαίδευση των Ελλήνων. Αρμόδια Επιτροπή ανέλαβε τη σύνταξη βιβλίων και τη δημιουργία αλληλοδιδασκτικών σχολείων, στα οποία οι καλύτεροι μαθητές των μεγαλύτερων τάξεων μάθαιναν στους μικρότερους με τη βοήθεια του δασκάλου γραφή και ανάγνωση. Ιδρύθηκε επίσης το πρώτο ελληνικό Γυμνάσιο, ενώ στο Ορφανοτροφείο της Αίγινας λειτούργησαν αλληλοδιδασκτικά, ελληνικά και χειροτεχνικά σχολεία. Στην Αίγινα λειτούργησε και το Κεντρικό Σχολείο.

Καθώς οι διαπραγματεύσεις με τις Μεγάλες Δυνάμεις της εποχής (Αγγλία, Γαλλία, Ρωσία) συνεχίζονταν, η χώρα δεν είχε ακόμη καθορισμένα σύνορα. Ο Κυβερνήτης χρησιμοποίησε το κύρος και την εμπειρία του στη διεθνή διπλωματία για να πετύχει την κατοχύρωση όσο το δυνατόν περισσότερων εδαφών στο ελληνικό κράτος, προτείνοντας να είναι εντελώς ανεξάρτητο και με δικό του ηγεμόνα. Προσπάθησε επίσης να κρατά επαναστατημένη την Κρήτη και τη Στερεά Ελλάδα, προκειμένου οι περιοχές αυτές να συμπεριληφθούν στο νέο κράτος. Στην τελευταία μάχη της Επανάστασης, που δόθηκε στην Πέτρα της Βοιωτίας τον

Ιωάννης Καποδίστριας

Σεπτέμβριο του 1829, οι εξεγερμένοι Έλληνες με επικεφαλής τον Δημήτριο Υψηλάντη νίκησαν τους Τούρκους και τους ανάγκασαν να συνθηκολογήσουν. Μετά τη σημαντική αυτή νίκη, η Λειβαδιά και ουσιαστικά ολόκληρη η Στερεά Ελλάδα παραδόθηκε στους επαναστάτες. Η συγκεντρωτική διακυβέρνηση του Καποδίστρια και η σύγκρουσή του με πολλά τοπικά συμφέροντα προκάλεσαν τη δυσσέσκεια πολιτικών ομάδων, που αντέδρασαν στην πολιτική του. Στις 27 Σεπτεμβρίου του 1831 ο Καποδίστριας δολοφονήθηκε στο Ναύπλιο, με αποτέλεσμα στη χώρα να επικρατήσει αναρχία.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΝΑΚΚΑΣ

Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ 25ης ΜΑΡΤΙΟΥ 1821

Μάχη στα Δερβενάκια

Η **Μάχη των Δερβενακίων**, γνωστή και ως η **Σφαγή του Δράμαλη**, ήταν μία από τις σημαντικότερες μάχες που έγιναν κατά την **Ελληνική Επανάσταση του 1821**, με νίκη για τους Έλληνες και μεγάλη καταστροφή των τουρκικών δυνάμεων, υπό τον αρχιστράτηγο των Τούρκων Δράμαλη πασά. Η μάχη αυτή έγινε στις **26 Ιουλίου 1822** στα **Δερβενάκια** (μεταξύ της Κορίνθου και της κοιλάδας του Άργους), στην οποία φάνηκε η στρατηγική ιδιοφυΐα του Θ. Κολοκοτρώνη.

Στις αρχές Ιουλίου του 1822 ισχυρή τουρκική δύναμη υπό τον ικανότατο Μαχμούτ πασά, γνωστότερο ως Δράμαλη, άρχισε να κατευθύνεται προς την Πελοπόννησο χωρίς καμία απολύτως αντίσταση. Στις **6 Ιουλίου** ο Δράμαλης με 25.000

άντρες έφτασε στην Κόρινθο. Βασικός του στόχος ήταν η ανακατάληψη της Τριπολιτσάς και η κατάπνιξη της Ελληνικής Επανάστασης στον Μοριά.

Μόλις μαθεύτηκε ότι ο Δράμαλης με τον στρατό του πλησιάζει στο Άργος μόνο ο Θ. Κολοκοτρώνης όρθωσε το ανάστημά του και μέσα σε ελάχιστο χρόνο κατόρθωσε να περιορίσει τον στρατό του Δράμαλη στην Αργολίδα και να ματαιώσει την πορεία του προς την Τριπολιτσά. Ο Δράμαλης έχοντας εξαντλήσει τα αποθέματα τροφών, εγκλωβίστηκε εκεί και άρχισε να σκέφτεται την υποχώρηση προς την Κόρινθο.

Ο Θ. Κολοκοτρώνης κατάλαβε το σχέδιο υποχώρησης του Δράμαλη και έστειλε στρατό στις στενές διαβάσεις που οδη-

γούσαν από το Άργος στην Κόρινθο, με 2.500 άντρες. Στις **26 Ιουλίου 1822** στα στενά των **Δερβενακίων** οι Τούρκοι υπέστησαν μεγάλη ήττα, χάνοντας πάνω από 3.000 άντρες. Στη Μάχη εκτός του Κολοκοτρώνη διακρίθηκαν ο Δ. Υψηλάντης, ο Παπαφλέσσας και ιδιαίτερα ο Νικήτας Σταμετολόπουλος, γνωστότερος και ως Νικηταράς ο Τουρκοφάγος.

Ο πανέξυπνος Στρατηγός **Θ. Κολοκοτρώνης** ανακηρύχθηκε από την Κυβέρνηση Αρχιστράτηγος της Πελοποννήσου. Η Επανάσταση όχι μόνο είχε διασωθεί αλλά είχε γίνει ισχυρή, χάρη στο σχέδιο και στην τακτική του **Γέρου του Μοριά**.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΒΡΑΜΗΣ

Μάχη στον Ανάλατο

Ο Ανάλατος είναι μια περιοχή στα όρια του Νέου Κόσμου με τον Δήμο της Νέας Σμύρνης. Πήρε το όνομά της από ένα πηγάδι το μοναδικό της περιοχής που είχε γλυκό νερό. Επειδή η θέση του ήταν κοντά στην παραλία θεωρήθηκε περιεργό που το νερό δεν ήταν γλυφό και έτσι με τα χρόνια καθιερώθηκε το όνομα Ανάλατος.

Η ιστορική μάχη που έγινε εκεί το 1827 είχε δυσάρεστο αποτέλεσμα για τους επαναστατημένους Έλληνες, οι οποίοι ήθελαν να διασπάσουν την πολιορκία της Ακρόπολης από τις δυνάμεις του Κιουταχλή. Με ηγέτη τον Γεώργιο Καραϊσκάκη

προετοιμάζουν την επίθεση τους. Αυτός όμως παρά τις στρατηγικές του ικανότητες ήταν ιδιαίτερα παρορμητικός κι έτσι την παραμονή της μάχης δηλαδή στις 23 Απριλίου 1827 σκοτώθηκε σε μία συμπλοκή με τους Τούρκους ακροβολιστές. Οι Έλληνες με νεκρό τον ηγέτη τους και χωρίς ηθικό πείστηκαν από το σχέδιο των Άγγλων στρατηγών που τους παρότρυνε να δώσουν κατά μέτωπο την μάχη με τους Τούρκους. Αυτό ήταν καταστροφικό γιατί οι ελληνικές δυνάμεις μέτρησαν πάνω από 1000 νεκρούς. Οι Άγγλοι αξιωματικοί έπαιξαν περιεργό ρόλο καθώς

οδήγησαν τους Έλληνες χωρίς ηγέτη σε μάχη κατά μέτωπο και δεν τους εφοδίασαν με το κατάλληλο υλικό που τους είχε ζητήσει ο Καραϊσκάκης.

Τίποτα πια δεν θυμίζει την σφαγή του 1827 εκτός από τον ομώνυμο δρόμο τον οποίο ακολούθησαν οι κυνηγημένοι Έλληνες για να σωθούν από τον Κιουταχλή. Η περιοχή του Ανάλατου πλέον είναι μία πυκνοκατοικημένη αστική περιοχή όπου ένα τμήμα της ανήκει στον Δήμο Αθηναίων και ένα άλλο στον Δήμο Νέας Σμύρνης.

ΙΛΕΑΝΑ ΓΕΡΟΥΛΜΑΤΟΥ

Πολιορκία του Μεσολογγίου

Το Μεσολόγγι, η Ιερά πόλις όπως αποκαλείται, έχει ταυτιστεί περισσότερο από οποιαδήποτε άλλη ελληνική πόλη με τον Αγώνα του 1821. Το Μεσολόγγι κήρυξε την επανάσταση στις 20 Μαΐου 1821 με τον σπλαρχηγό Δημήτριο Μακρή.

Η Πρώτη Πολιορκία του Μεσολογγίου ξεκίνησε στις 25 Οκτωβρίου 1822. Ο Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος και ο Μάρκος

Μπότσαρης με τους λίγους άντρες ανέλαβαν την υπεράσπιση της πόλης απέναντι στους Ομερ Βρυώνη και τον Κιουταχλή. Οι Οθωμανοί σχεδιάζουν να κάνουν έφοδο την παραμονή των Χριστουγέννων, αλλά ο γραμματικός του Ομερ Βρυώνη, Γιάννης Γούναρης, ειδοποίησε τους Έλληνες για το σχέδιο εφόδου. Έτσι

το βράδυ της 24ης Δεκεμβρίου, όλοι οι πολεμιστές ήταν στις θέσεις τους και απέκρουσαν την έφοδο των Οθωμανών, οι οποίοι υπέστησαν πανωλεθρία και αποφάσισαν στις 31 Δεκεμβρίου την λύση της πολιορκίας.

Ο Σουλτάνος, μετά την αποτυχία του Ομερ Βρυώνη, ανέθεσε την αρχηγία του

Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ 25ης ΜΑΡΤΙΟΥ 1821

Πολιορκία του Μεσολογγίου

(Συνέχεια από τη σελίδα 18)

στρατού στον Ρεσίτ Πασά, γνωστός ως. Ο Κιουταχής έφτασε έξω από το Μεσολόγγι στις 15 Απριλίου 1825, επικεφαλής 30000 Τούρκων. Μέσα στο Μεσολόγγι υπήρχαν 4000 άνδρες και 12000 γυνακόπαιδα, οι οποίοι αρνήθηκαν την παράδοση της πόλης. Επί ένα χρόνο έμελλε αυτοί να είναι οι μόνοι υπερασπιστές της πόλης καθώς ο εμφύλιος πόλεμος των Ελλήνων δεν επέτρεψε την αποστολή σημαντικής βοήθειας και ενισχύσεων. Οι αμυνόμενοι αντέκρουσαν επιτυχώς όλες τις επιθέσεις των δυνάμεων του Κιουταχί, βαστώντας και επισκευάζοντας κάθε βράδυ το φρούριο της πόλης. Η κατάσταση άλλαξε δραματικά όταν τον Νοέμβριο κατέφθασαν οι δυνάμεις του Ιμπραήμ. Έτσι στις 25 Δεκεμβρίου ξεκίνησε η 2η φάση της πολιορκίας. Η κατάσταση πλέον μέσα στην πόλη είχε φθάσει σε οριακό σημείο. Τρόφιμα δεν υπήρχαν και οι πολιορκημένοι (γυναίκες, παιδιά, τραυματίες, γέροντες και μαχητές) σιτίζονταν με φύκια, δέρματα, ποντίκια και γάτες! Το συμβούλιο οπλαρχηγών και προκρίτων στις 6 Απριλίου αποφάσισε έξοδο η οποία ορίστηκε να γίνει τη νύχτα του Σαββάτου του Λαζάρου προς Κυριακή των Βαΐων (9 προς 10 Απριλίου). Όμως, το σχέδιο της εξόδου, είτε προδόθηκε, είτε δεν εφαρμόστηκε σωστά κι

έτσι οι δυνάμεις του Ιμπραήμ κατέσφαξαν με τα γιαταγάνια τούς μαχητές της ελευθερίας. Σε πολλά σημεία σημειώθηκαν δραματικές σκηνές: ο δημογέροντας Χρήστος Καψάλης, όταν κυκλώθηκε από τους εισβολείς στο σπίτι του, όπου είχαν

συγκεντρωθεί τραυματίες, γέροντες και γυναικόπαιδα, έβαλε φωτιά στην πυριτιδαποθήκη, ενώ ο μητροπολίτης Ρωγών Ιωσήφ ανατίναξε τον Ανεμόμυλο, στην τελευταία πράξη αντίστασης, όταν κυκλώθηκε από τους εχθρούς. Το πρωί της 10ης Απριλίου, ανήμερα των Βαΐων, η οθωμανική ημισέληνος κυμάτιζε στα χαλάσματα του Μεσολογγίου. Περίπου 1700 Έλληνες έπεσαν μαχόμενοι εκείνη τη νύχτα κα 6000 γυνακόπαιδα πουλήθηκαν σκλάβοι.

Η Επανάσταση μετά την πτώση του Μεσολογγίου είχε σχεδόν κατασταλεί. Η φλόγα της, όμως, παρέμεινε άσβεστη, καθώς η ήττα μετατράπηκε σε νίκη. Ένα νέο κύμα φιλελληνισμού αναδύθηκε

μετά την αμαύρωση του Αγώνα, εξαιτίας του εμφύλιου σπαραγμού. Αυτό με τη σειρά του επηρέασε εμμέσως την ευρωπαϊκή διπλωματία για τα εθνικά δίκαια των Ελλήνων. Πολλά έργα, ζωγραφικά, λογοτεχνικά και άλλα, απαθανάτισαν τη θυσία των Μεσολογγιτών. Ο εθνικός μας ποιητής Διονύσιος Σολωμός έγραψε την ημιτελή ποιητική του σύνθεση «Ελεύθεροι Πολιορκημένοι», με τους γνωστούς στίχους από το Σχεδιάσμα Β':
Άκρα του τάφου σιωπή στον κάμπο βασιλεύει
Λαλεί πουλί, παίρνει σπυρί, κι η μάνα το ζηλεύει.

Τα μάτια η πείνα εμαύρισε' στα μάτια η μάνα μνείε'
Στέκει ο Σουλιώτης ο καλός παράμερα και κλαίει:
«Έρμο τουφέκι σκοτεινό, τι σ' έχω γω στο χέρι;
Οπού συ μου γινες βαρύ κι ο Αγαρηνός το ξέρει»
Το Μεσολόγγι απελευθερώθηκε στις 11 Μαΐου 1829. Το 1937 αναγνωρίστηκε ως «Ιερά Πόλις» και η Κυριακή των Βαΐων ορίστηκε ως επέτειος της εξόδου.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΚΑΤΣΙΚΑ

ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ—ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Άνοδος της Στάθμης των Ωκεανών

Σήμερα η ανθρωπότητα έχει συνειδητοποιήσει την καταστροφή που συντελείται στο περιβάλλον εξαιτίας της ανθρώπινης δραστηριότητας. Οι επιπτώσεις αυτής είναι οι φυσικές καταστροφές που συντελούνται σε καθημερινή βάση σε όλες τις γωνιές του πλανήτη μας, με τεράστιες επιπτώσεις σε ανθρώπινες ζωές και στην οικονομία.

Μια πρόσθετη απειλή ως αποτέλεσμα

των αερίων του θερμοκηπίου, είναι η γρήγορη αύξηση της στάθμης των ωκεανών. Σε δύο μηχανισμούς οφείλεται το συγκεκριμένο φαινόμενο. Η ποσότητα της ηλιακής ακτινοβολίας που εγκλωβίζεται εξαιτίας των αερίων του θερμοκηπίου οδηγεί στο λιώσιμο των πάγων στους πόλους και στα όρη. Το νερό αυτών προστίθεται στους ωκεανούς. Παράλληλα η θερμοκρασία των ωκεανών, ακόμα και σε

βάθος 2000 μέτρων αυξάνεται με μεγάλο ρυθμό. Η αύξηση αυτή οδηγεί στην αύξηση του όγκου των ωκεανών και κατ' επέκταση στην αύξηση της στάθμης αυτής. Βάσει των μοντέλων πρόβλεψης, μέχρι το τέλος του τρέχοντος αιώνα, η στάθμη των ωκεανών θα αυξηθεί κατά μέσω όρο κατά 30 εκατοστά. Η συνέπειες αυτής της αύξησης θα είναι καταστροφικές για τις

(Συνέχεια στη σελίδα 20)

ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ—ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Άνοδος της Στάθμης των Ωκεανών

(Συνέχεια από τη σελίδα 19)

παράκτιες περιοχές καθώς θα αλλοιωθεί όλη η παράκτια ζώνη. Επίσης, οι πιο ζεστές θάλασσες, μεταξύ άλλων, θα συμβάλλουν στο να υπάρξουν πιο δυνατές καταιγίδες, κυκλώνες και άλλα ακραία καιρικά φαινόμενα.

Μόνο τα τελευταία χρόνια, που έχουν πια καλύτερα στοιχεία στα χέρια τους, οι

επιστήμονες συνειδητοποίησαν το ρόλο-κλειδί των ωκεανών για την μετρίαση της κλιματικής αλλαγής. Η θερμοκρασία, η αλατότητα, το pH και άλλες παράμετροι των ωκεανών του πλανήτη παρακολουθούνται από ένα στόλο (με την ονομασία Argo) σχεδόν 4.000 θαλάσσιων ρομπότ που, από τα μέσα της δεκαετίας του 2000, κάθε λίγες μέρες βουτάνε σε βάθος

έως 2.000 μέτρων.

Οι προσπάθειες εξάλειψης όλων των ανθρώπινων δραστηριοτήτων που καταστρέφουν το περιβάλλον πρέπει να ενταθούν, ελπίζοντας ότι υπάρχει ακόμα χρόνος για την αναστροφή της κλιματικής αλλαγής που συντελείται ολοένα με πιο γοργούς ρυθμούς.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΚΑΤΣΙΚΑ

Το Έδαφος Εκπέμπει SOS

Το έδαφος είναι ένας μη ανανεώσιμος πόρος που απειλείται από τη μόλυνση, αν και η διατήρησή του είναι απαραίτητη για την επισιτιστική ασφάλεια και το βιώσιμο μέλλον. Η αντιμετώπιση της ρύπανσης του εδάφους είναι ο μόνος τρόπος για την ελαχιστοποίηση των κινδύνων για την επισιτιστική ασφάλεια, την ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον. Τα εδάφη έχουν μεγάλες δυνατότητες να φιλτράρουν και να απομακρύνουν ρύπους, αλλά αυτή η ικανότητα είναι πεπερασμένη. Οι περισσότεροι από τους ρύπους προέρχονται από ανθρώπινες δραστηριότητες, όπως μη βιώσιμες γεωργικές πρακτικές, βιομηχανικές δραστηριότητες και εξόρυξη, μη επεξεργασμένα αστικά απόβλητα.

Ο κρίσιμος ρόλος του εδάφους προκύπτει από το γεγονός ότι σε ποσοστό 95% τα τρόφιμα παράγονται άμεσα ή έμμεσα από αυτό, ενώ 75- 90% των ανθρώπων στις αναπτυσσόμενες χώρες εξαρτώνται

από τα φυσικά προϊόντα ως τη μόνη ή κύρια πηγή φαρμάκων. Τα δάση παρέχουν πόρους για περισσότερα από ένα δισεκατομμύριο άτομα και είναι ζωτικής σημασίας για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας, τον ενεργειακό εφοδιασμό και την προστασία του εδάφους και των υδάτων. Από την άλλη πλευρά υπολογίζεται ότι 26% της επιφάνειας της γης καταλαμβάνεται από βοσκότοπους, καθώς ο τομέας της κτηνοτροφίας είναι κοινωνικά και πολιτικά πολύ σημαντικός στις αναπτυσσόμενες χώρες: Παρέχει τρόφιμα και εισόδημα για άλλο ένα δισεκατομμύριο άτομα, από τα φτωχότερα του κόσμου.

Καθώς η παγκόσμια οικονομική ανάπτυξη και οι δημογραφικές μεταβολές αυξάνουν τη ζήτηση για αγροτικά προϊόντα, ζωτροφές και προϊόντα όπως το ξύλο, τα εδάφη τίθενται υπό τεράστια πίεση και ο κίνδυνος υποβάθμισής τους αυξάνεται σημαντικά. Η διαχείριση της βλά-

στησης με βιώσιμο τρόπο θα ενισχύσει τα οφέλη, ανταποκρινόμενη στις ανάγκες της κοινωνίας, διατηρώντας παράλληλα το έδαφος προς όφελος των σημερινών και των μελλοντικών γενεών. Η αποτελεσματικότερη χρήση του νερού, η μειωμένη χρήση φυτοφαρμάκων και η βελτίωση της υγείας του εδάφους μπορούν να οδηγήσουν σε μέσες αυξήσεις της απόδοσης των καλλιεργειών κατά 79%. Η μεγάλη πρόκληση είναι ότι μέχρι το 2050, η γεωργική παραγωγή πρέπει να αυξηθεί κατά 60% παγκοσμίως -και σχεδόν κατά 100% στις αναπτυσσόμενες χώρες- προκειμένου να ικανοποιηθεί μόνο η ζήτηση για τρόφιμα. Μάλιστα η μεγάλη πρόκληση είναι να αυξηθεί η παραγωγή τροφής με χρήση λιγότερου νερού.

ΜΑΡΙΛΕΝΑ ΚΑΡΑΜΠΕΛΑ

ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ

Μήνυμα από Εξωγήινο Πολιτισμό ;

Η είδηση αυτή προκαλέσει ενθουσιασμό στους υποστηρικτές της εξωγήινης ζωής, αυτή τη φορά το νέο καναδικό CHIME ανίχνευσε επαναλαμβανόμενες γρήγορες εκλάμψεις ραδιοκυμάτων , οι οποίες προέρχονται πέρα από τον γαλαξία μας, σε απόσταση περίπου ενάμισι δισεκα-

τομμύρια έτη φωτός από τη Γη. Σε τρεις εβδομάδες, καταγράφηκαν περίπου **13 ραδιοσήματα προερχόμενα από γαλαξία 1,5 δισ. έτη φωτός μακριά από τον πλανήτη μας.** Από αυτά, τουλάχιστον επτά καταγράφηκαν , υποδηλώνοντας ότι μπορεί να υπάρχουν ακόμη περισσότερα,

πολύ χαμηλά για να τα καταγράψει τα όργανα.

ΝΑΤΑΛΙΑ ΤΡΟΥΝΓΚ.

ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ

Μήνυμα από Εξωγήινο Πολιτισμό ;

Ο δορυφόρος TESS της NASA ανακάλυψε έναν πλανήτη τριπλάσιο σε μέγεθος από τη Γη, με μόλις 23 φορές μεγαλύτερη και σε απόσταση 53 ετών φωτός. Ο δορυφόρος TESS διαθέτει τέσσερις κάμερες και είχε εκτοξευθεί πέτυρι τον Απρίλιο. Η μείωση της φωτεινότητας και της λάμψης περίπου 200.000 άστρων ήταν μια ένδειξη ότι από μπροστά τους περνούσε κάποιος πλανήτης. Ο δορυφόρος TESS επιβεβαίωσε την υπαρχή του.

Έτσι λοιπόν οι αστρονόμοι με τη Ντιάνα Ντραγκομίρ του Ινστιτούτου Αστροφυσικής και Διαστημικής Έρευνας Kavli του Πανεπιστημίου MIT των ΗΠΑ σε ανακοίνωση τους μας ενημέρωσαν ότι ο εξωπλανήτης HD 21749b κινείται γύρω από ένα φωτεινό γειτονικό άστρο ερυθρό νάνο (HD 21749) στην κατεύθυνση του αστερισμού του Δικτύου.

Η θερμοκρασία του εκτιμάται στους 150 βαθμούς Κελσίου. Ο εξωπλανήτης χρειάζεται 36 μέρες για να κάνει μια ολόκληρη περιφορά γύρω από το άστρο του.

Η Ντιάνα Ντραγκομίρ δήλωσε πως «είναι ο πιο ψυχρός μικρός πλανήτης που έχουμε βρει γύρω από ένα άστρο τόσο φωτεινό. Όσο για την μορφολογία του εδάφους εκτιμούν ότι είναι απίθανο να είναι βραχώδης και φιλόξενος για ζωή. Το πιο πιθανό είναι να αποτελείται από πυκνά αέρια πολύ πυκνότερα από τις ατμόσφαιρες του Ποσειδώνα ή του Ουρανού .

Για την ιστορία, η πρώτη ανακάλυψη εξωπλανήτη έγινε πριν από 20 χρόνια...

Σε ένα άλλο διαστημικό τηλεσκόπιο της NASA το KEPLER έχει παρατηρήσει πάνω από 150.000 αστέρια και συνεχίζει να μεταδίδει δεδομένα που οδηγούν σε σημαντικές ανακαλύψεις ουράνιων αντικειμένων στον Γαλαξία μας, .

Το KEPLER εντοπίζει εξωπλανήτες που μπορούν να φιλοξενήσουν οποιαδήποτε μορφή ζωής.

Σύμφωνα με την ενημέρωση από τη διαστημική υπηρεσία, η μεγάλη ανακάλυψη επιτεύχθηκε με τη βοήθεια του προγράμματος τεχνητής νοημοσύνης της Google, η οποία ανέλυσε τα δεδομένα που συνέλεξε το KEPLER και παρουσίασε τα απρόσμενα αποτελέσματα. Στο πρόγραμμα συνεργασίας μετέχουν τέσσερις κορυφαίοι επιστήμονες της NASA και ο στόχος είναι να επιτυγχάνεται η ανάλυση των «πληροφοριών» στο συντομότερο δυνατό χρόνο, ώστε να επισπευστεί η αποστολή.

Το KEPLER ξεκίνησε την αναζήτηση πιθανών «κατοικήσιμων πλανητών» το 2009. Το πρώτο σκέλος της αποστολής του ολοκληρώθηκε το 2012. Τα αποτελέσματα ήταν τόσο εντυπωσιακά που το 2014 χρηματοδοτήθηκε νέα, πολύ μεγαλύτερη αποστολή, αναζητώντας ακόμη περισσό-

τερους εξωπλανήτες και κοσμικά φαινόμενα.

Τον Ιούλιο του 2015, η NASA είχε ανακοινώσει πως το KEPLER εντόπισε τον «κοντινότερο ξάδερφο της Γης». Πρόκειται για τον βραχώδη πλανήτη Kepler 452B ο οποίος έχει το ίδιο μέγεθος με τη Γη. Η απόσταση του από τον Ήλιο θεωρείται ιδανική για να φιλοξενηθούν μορφές ζωής. Για την ακρίβεια, ο Kepler 452B, έχει ακριβώς την ίδια απόσταση που έχει η Γη από τον Ήλιο, στον γαλαξία που βρίσκεται!

Ο Kepler 452B είναι ηλικίας 6 δισεκατομμυρίων ετών ενώ λαμβάνει 10% περισσότερη ενέργεια από τον ήλιο του απ' ό τι η Γη. Ένα έτος στον πλανήτη ολοκληρώνεται σε 380 μέρες ενώ στη Γη είναι 360. Μάλιστα, οι επιστήμονες δεν θεωρούν απίθανο στον πλανήτη να υπάρχει νερό και σύννεφα.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΥΡΙΑΖΗΣ

Συναγερμός στην Επιστημονική Κοινότητα

Η παγκόσμια επιστημονική κοινότητα είναι προβληματισμένη για την περίεργη μετατόπιση του βόρειου πόλου, από τον Καναδά προς την πλευρά της Σιβηρίας και προσπαθεί να εξηγήσει γιατί κινούνται οι μαγνητικοί πόλοι της Γης.

Σύμφωνα με ένα επιστημονικό περιοδικό η Γη είναι ένας ζωντανός πλανήτης, με «ποτάμια» λιωμένου σιδήρου να ρέουν στο εσωτερικό του. Αυτή ακριβώς η κίνηση είναι που γεννά το μαγνητικό πεδίο

του πλανήτη μας. Όπως σημειώνεται στο δημοσίευμα, το τελευταίο διάστημα «συμβαίνει κάτι περίεργο στα βάθη της Γης και οδηγεί στη μετατόπιση του βόρειου πόλου από τον Καναδά προς τη Σιβηρία». Μάλιστα, οι ειδικοί αναφέρουν ότι ο μαγνητικός πόλος κινείται τόσο γρήγορα που ανάγκασε τους επιστήμονες του γεωμαγνητισμού να συγκαλέσουν εκτά-

κτως μια συνεδρίαση, για τον επαναπροσδιορισμό του Παγκόσμιου Μαγνητικού στο οποίο, μεταξύ άλλων, βασίζονται όλες οι συσκευές πλοήγησης

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΝΑΚΚΑΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ

Η NASA ετοιμάζει γεωτρήματα για την επιφάνεια του Άρη

Με το σύνθημα (κάν' το όπως στη Ανταρκτική) επιστήμονες της NASA επεξεργάζονται σχέδιο για γεώτρηση στην επιφάνεια του Άρη, που όπως λένε, μπορεί να φέρει στην επιφάνεια αρκετό νερό, ώστε να επιβιώσει μια μελλοντική αποικία ανθρώπων! Η μη πρόσβαση στο νερό

θεωρείται ως ένα από τα μεγαλύτερα εμπόδια για την εγκατάσταση ανθρώπων στον Άρη. Είναι απαραίτητο για πόση, ανάπτυξη τροφών, ακόμα και για την παραγωγή καυσίμων για το ταξίδι της επιστροφής. Οι επιστήμονες, όμως, γνωρίζουν ήδη από το 2018 ότι ο Άρης έχει

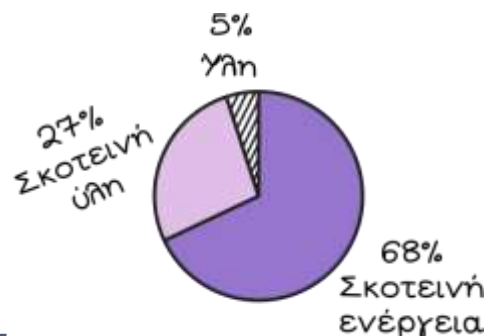
τεράστιες επιφάνειες πάγου και μια νέα μελέτη φανερώνει ότι θα μπορούσαν να δημιουργηθούν διαστημικά «πηγάδια», ικανά για να τροφοδοτήσουν με νερό τους ανθρώπους - επισκέπτες του κόκκινου πλανήτη.

ΓΕΩΡΓΙΑ ΛΙΟΓΛΟΥ

Από τι είναι φτιαγμένο το διάστημα

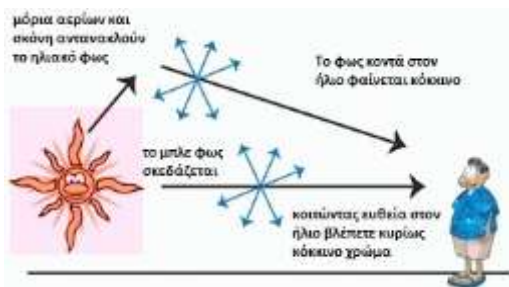
Το διάστημα είναι φτιαγμένο από άπειρα άτομα τα οποία μέσα τους έχουν ηλεκτρόνια, νετρόνια, μπозόνια... το διάστημα όμως δεν αποτελείται μόνο από άτομα. Αποτελείται από σκοτεινή ύλη και σκοτεινή ενέργεια επίσης. Η σκοτεινή ύλη είναι παντού. Ονομάζεται έτσι επειδή δεν φαίνεται καθόλου. Επίσης αποτελεί το 27% του σύμπαντος. Η σκοτεινή ενέργεια είναι το 68% του σύμπαντος και

ονομάζεται έτσι επειδή δεν μπορούμε να το δούμε. Η σκοτεινή ενέργεια είναι η δύναμη που κάνει τους γύρω γαλαξίες να κινούνται όλο και πιο γρήγορα πιο μακριά από την γη. Το υπόλοιπο 5% του σύμπαντος είναι ύλη.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΝΑΚΚΑΣ

Γιατί ο Ουρανός Είναι Μπλε ;

Το φως είναι ένα είδος ενέργειας που μπορεί να ταξιδέψει μέσα στον χώρο. Το φως από τον ήλιο ή μια λάμπα το βλέπετε λευκό, αλλά στην πραγματικότητα είναι ένα μίγμα από όλα τα χρώματα της ίριδας: κόκκινο, πορτοκαλί, κίτρινο, πράσινο, μπλε και βιολετί. Μπορείτε να δείτε αυτά τα χρώματα όταν εξετάζετε ένα ουράνιο τόξο στον ουρανό.

Το κόκκινο χρώμα έχει το μεγαλύτερο μήκος κύματος και το μπλε το μικρότερο.

Το φως ταξιδεύει μέσα στο χώρο σε μια ευθεία γραμμή, εφόσον τίποτα δεν το ενοχλεί. Δεδομένου ότι το φως κινείται μεταξύ της ατμόσφαιρας, εξακολουθεί να

ταξιδεύει ευθεία έως ότου χτυπήσει ένα κομμάτι σκόνης ή ένα μόριο αερίου. Τότε το τι συμβαίνει με το φως εξαρτάται από το μήκος κύματός του και το μέγεθος του πράγματος που χτυπά.

Τα διαφορετικά χρώματα του φωτός επηρεάζονται με διαφορετικό τρόπο. Όλα τα χρώματα μπορούν να απορροφηθούν. Όμως, οι υψηλότερες συχνότητες (μπλε) απορροφώνται πιο συχνά από τις χαμηλότερες συχνότητες (κόκκινο).

Ένα μεγάλο μέρος του φωτός με το μικρότερο μήκος κύματος απορροφάται από τα μόρια των αερίων. Το μπλε φως που απορροφάται στη συνέχεια ακτινοβολείται σε διαφορετικές κατευθύνσεις και περνά διάσπαρτα σε όλο τον ουρανό. Όποια κατεύθυνση και αν κοιτάζετε, ένα μέρος από αυτό το μπλε φως φτάνει στα μάτια σας. Δεδομένου ότι βλέπετε το μπλε φως από παντού γενικά, ο ουρανός φαίνεται μπλε.

Πιο κοντά στον ορίζοντα, ο ουρανός φαίνεται πολύ χλωμότερος, σχεδόν λευκός. Για να φτάσει σε εσάς, το διάσπαρτο μπλε φως πρέπει να ταξιδέψει μέσα σε περισσότερο αέρα. Ένα μέρος του επίσης σκεδάζεται ξανά προς άλλες κατευθύνσεις, έτσι βλέπετε αυτό το απαλότερο μπλε χρώμα, σχεδόν λευκό στον ορίζοντα.

Καθώς ο ήλιος αρχίζει να δύει, το φως πρέπει να ταξιδέψει περισσότερο μέσα από την ατμόσφαιρα προτού να έρθει σε εσάς. Το περισσότερο φως αντανακλάται και σκεδάζεται και έτσι λιγότερο φως θα φτάσει άμεσα στα μάτια σας και ο ήλιος γίνεται λιγότερο φωτεινός. Το χρώμα του ήλιου φαίνεται να αλλάζει, πρώτα σε πορτοκαλί και στη συνέχεια στο κόκκινο. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι ακόμη και τα μικρού μήκους κύματος χρώματα μπλε και πράσινο είναι τώρα σκεδασμένα.

ΣΤΕΛΛΑ ΒΑΣΙΛΑΚΗ

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

Χειμερινοί Ολυμπιακοί Αγώνες

Οι Χειμερινοί Ολυμπιακοί Αγώνες είναι οι αγώνες οι οποίοι γίνονται κάθε Χειμώνα ανά 4 χρόνια. Οι χειμερινοί Ολυμπιακοί αγώνες ξεκίνησαν το 1924 και συνεχίζονται μέχρι τώρα.

Σε αυτούς τους αγώνες, υπάρχουν μόνο τα αθλήματα που είναι πάνω σε πάγο ή

σε χιόνι όπως το σκι και η παγοδρομία. Μέρους μπορούν να πάρουν μόνο οι αθλητές οι οποίοι έχουν κριθεί από την εταιρία που τους διοργανώνει. Μερικά από τα αθλήματα των Χειμερινών Ολυμπιακών Αγώνων είναι τα: Διάθλο, ελεύθερο σκι, παγοδρομία, πατινάζ

μικρής πίστας κ.λ.π.

Πιστεύω πως οι Χειμερινοί Ολυμπιακοί Αγώνες είναι το ίδιο σημαντικοί με τους κανονικούς Ολυμπιακούς Αγώνες.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΝΑΚΚΑΣ

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΠΑΠΑΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ

ΝΙΚΟΛΑΣ ΤΣΑΡΜΠΟΠΟΥΛΟΣ

Το Σκι

Το σκι η αλλιώως χιονοδρομία είναι ένα χειμερινό άθλημα και τρόπος μετακίνησης ο οποίος γίνεται με την χρήση ειδικού εξοπλισμού για την ολίσθηση πάνω σε χιόνι. Ιδιαίτερο χαρακτηριστικό του είναι οι ποικίλες καιρικές συνθήκες σε ορεινό έδαφος και οι διάφοροι κίνδυνοι. Είναι ατομικό άθλημα και ο κάθε αθλητής χρησιμοποιεί ειδική προστατευτική ενδυμασία, παπούτσια και κατάλληλα πέδιλα. Δεν υπάρχουν προγραμματισμένες τεχνικές κινήσεις όπως στα υπόλοιπα αθλήματα. Υπάρχει διεθνής χιονοδρομική ομοσπονδία και στην Ελλάδα έχει εξαπλωθεί τα τελευταία χρόνια. Υπάρχουν χιονοδρομικά κέντρα σε αρκετές

ορεινές τοποθεσίες όπως στον Παρνασσό, τα Καλάβρυτα, στο Παγγαίο, στο Βέρμιο, στο Πήλιο και αλλού. Το άθλημα του σκι περιλαμβάνεται στους χειμερινούς Ολυμπιακούς Αγώνες. Προέρχεται από την Σκανδιναβία και αρχικά κάλυπτε την ανάγκη μετακίνησης των ανθρώπων πάνω στο χιόνι. Χρησιμοποιούσαν ένα ζευγάρι ξύλινες μακρόστενες σανίδες οι οποίες δένονταν σε παπούτσια η μπότες, τα γνωστά ως σκι από

τα οποία πήρε το όνομά του. Τα αρχαιότερα δείγματα σκι βρέθηκαν στην Σουηδία και την Φινλανδία και έχουν ηλικία 4000 έως 5000 χρόνων.

Η Διεθνής Ομοσπονδία

Σκι ιδρύθηκε το 1924. Το πρώτο οργανωμένο χιονοδρομικό κέντρο που έγινε στην Ελλάδα βρίσκεται στο όρος Βέρμιο στο χωριό Σέλι ένα από τα ψηλότερα χωριά στην Ελλάδα.

ΙΛΕΑΝΑ ΓΕΡΟΥΛΜΑΤΟΥ

Η Αντισφαίριση (Tennis)

Η αντισφαίριση περιλαμβανόταν στο πρόγραμμα των Ολυμπιακών Αγώνων από την Α' Ολυμπιάδα του 1896 στην Αθήνα ως το 1924. Μάλιστα, το 1900 στο Παρίσι υπήρξε ένα από τα πρώτα αθλήματα, στα οποία μετείχαν γυναίκες σε Ολυμπιακούς Αγώνες.

Μετά το 1924 αποσύρθηκε, αφού οι περισσότεροι καλοί τενίστες ήταν επαγ-

γελματίες. Στις Ολυμπιάδες επέστρεψε το 1988 στη Σεούλ. Προηγουμένως είχε ενταχθεί ως άθλημα επίδειξης το 1984 στο Λος Άντζελες και το 1968 στο Μεξικό. Στους αγώνες του 1896, 1900, 1904, 1988, 1992 δόθηκαν δύο χάλκινα μετάλλια, διότι δεν έγινε αγώνας για την τρίτη θέση. Το 1908 και το 1912 διεξήχθησαν δύο τουρνουά, ένα σε ανοιχτό κι ένα σε κλειστό γήπεδο.

Αγώνες τένις διεξήχθησαν και στους μεσοολυμπιακούς του 1906 στην Αθήνα.

ΒΑΛΕΝΤΙΝΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ

Το Έλκηθρο

Έλκηθρο είναι ένα όχημα με δρομείς για την ολίσθηση αντί ρόδες για το κύλισμα. Χρησιμοποιείται για μεταφορά στις επιφάνειες με χαμηλή τριβή, συνήθως χιόνι ή πάγος. Έλκηθρα ήταν χρήσιμα όχι μόνο το χειμώνα, αλλά μπορούν να τραβηχτούν πάνω σε υγρά πεδία, λασπώδεις δρόμους και ακόμη και σκληρά, εάν τα βοηθήσουμε μαζί με λίπανση των λεπίδων με λάδι ή εναλλακτικά με νερό.

Ιστορία

Οι ιστορικοί πιστεύουν ότι οι άνθρωποι της Αρχαίας Αιγύπτου χρησιμοποίησαν εκτεταμένα έλκηθρα για την κατασκευή των μεγάλων έργων τους, ιδίως για τη μεταφορά βαρέων οβελίσκων. Έλκηθρα βρέθηκαν στην εκσκαφή του σκάφους Viking του Oseberg που χρο-

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

Το Έλκηθρο

(Συνέχεια από τη σελίδα 23)
νολογείται το 800 μ.χ.

Έλκηθρο—Εσκιμώοι

Μέχρι τα τέλη του 19ου αιώνα, ένα κλειστό χειμερινό έλκηθρο,

ή νοζοκ, ήταν ένα γρήγορο μέσο μεταφοράς στις χιονισμένες πεδιάδες της Ευρωπαϊκής Ρωσίας και της Σιβηρίας. Πρόκειται για μέσο μεταφοράς που προτιμάται από τους βασιλείς και τους επισκόπους της Μοσχοβίας.

Τα έλκηθρα ήταν τα παραδοσιακά μέσα μεταφοράς στις βρετανικές εξερευνητικές αποστολές στις περιοχές της Αρκτικής και της Ανταρκτικής τον 19ο και τον 20ό αιώνα.

Σήμερα, μερικοί άνθρωποι χρησιμοποιούν χαρταετούς για να ρυμουλκούν εξερευνητικά έλκηθρα σε τέτοια κλίματα.

Οι Εσκιμώοι είναι άνθρωποι χαμηλού ή μέσου αναστήματος, με ελαφρά κίτρινο δέρμα και χαρακτηριστικά σχιστά μάτια. Κατοικούν σε μερικές περιοχές της Γροιλανδίας, στον Καναδά, στην Αλάσκα ακόμη και στις Β.Α. περιοχές της Ασίας που έχουν πολύ χιόνι. Για τη μετακίνηση τους χρησιμοποιούν κυρίως έλκηθρα, τα οποία τα τραβάνε τα σκυλιά τους που έχουν πάρα πολύ δύναμη.

Το αγωνιστικό έλκηθρο είναι χειμερινό άθλημα στο οποίο οι ομάδες των δύο ή των τεσσάρων συμπαικτών μετακινούνται με έλκηθρο εντός συγκεκριμένης πίστας. Είναι χειμερινό ολυμπιακό άθλημα από το 1924.

Σύμφωνα με τον μύθο, ο Άγιος Βασίλης ζει στον Βόρειο Πόλο και έχει ένα εργαστήριο παιχνιδιών όπου πολλά μικροσκοπικά χαρούμενα ξωτικά τον βοηθάνε να φτιάξει τα παιχνίδια που θα μοιράσει στα παιδιά. Την Παραμονή των Χριστουγέννων όλα τα παιχνίδια πρέπει να είναι έτοιμα, έτσι ώστε ο Άγιος να ξεκινήσει με

Αγωνιστικό Έλκηθρο

φορτωμένο με δώρα έλκηθρό του το οποίο το σέρνουν τάρανδοι, το μεγάλο ταξίδι του στο νυχτερινό ουρανό. Προσγειώνεται στην στέγη κάθε σπιτιού και μπαίνει μέσα από την καμινάδα για να αφήσει τα δώρα των παιδιών κάτω από το δέντρο ή μέσα στις κάλτσες που έχουν κρεμάσει στο τζάκι, αφού βέβαια ξαποστάσει για μια στιγμή για να γευτεί τα μπισκότα και το γάλα που του έχουν αφήσει τα παιδιά.

Πηγή: wikipedia

ΣΤΕΛΛΑ ΒΑΣΙΛΑΚΗ
ΝΑΤΑΛΙΑ ΤΡΟΥΝΓΚ

ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Το καπλάνι της βιτρίνας — Τα στενά παπούτσια — Ο γύρος του κόσμου σε 80 ημέρες

Το καπλάνι της βιτρίνας (Άλκη Ζέη)

Η Μέλια και η Μυρτώ, είναι 2 αδερφές που ζουν στην Αθήνα με τους γονείς τους, τον παππού τους και την θεία Δέσποινα, την αδερφή του παππού τους. Όταν όμως έρχεται το καλοκαίρι, η βαρετή ζωή τους στην Αθήνα τελειώνει και μπλέκουν σε απίστευτες καλοκαιρινές περιπέτειες παρέα με τους φίλους τους.

Τα στενά παπούτσια (Ζωρζ Σαρή)

Ο εντεκάχρονος Παναγιώτης ζει στη Βαγία, ένα χωριό της Αίγινας με τη μητέρα του που είναι χήρα, τις αδελφές του Ιουλία και Φωτεινή, τον μεγάλο του αδερφό τον Νίκο και τον δίδυμο αδερφό τον Σώζο. Όλο τον χειμώνα περιμένει τον Ιούνιο για να έρθει η Ζωή, η καλύτερή του φίλη. Παίζουν μαζί, μπλέκουν μαζί σε μελάδες και άλλα πολλά. Αυτό που δεν ξέρει η Ζωή, είναι πως ο Παναγιώτης τρέφει για αυτήν μια συμπάθεια πολύ ιδιαίτερη. Ο

Παναγιώτης της χτίζει ένα σπίτι από πέτρες και τότε η Ζωή του ζητάει να παντρευτούν. Τα υπόλοιπα θα τα μάθετε όταν διαβάσετε το βιβλίο!!!!!!

ΕΥΦΡΟΣΥΝΗ ΚΑΡΑΜΟΛΕΓΚΟΥ

Ο γύρος του κόσμου σε 80 ημέρες

(Ιούλιος Βερν)

Το βιβλίο που θα σας πρότεινα να πάρετε είναι το **Ο ΓΥΡΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΣΕ 80 ΗΜΕΡΕΣ**. Έχει πολύ χιούμορ, είναι ενδιαφέρον και πολύ ωραίο κυρίως για τα παιδιά. Είναι ένα μυθιστόρημα φαντασίας. Γράφτηκε από τον **ΙΟΥΛΙΟ ΒΕΡΝ**. Ήρωας του βιβλίου είναι ο **ΦΙΛΕΑΣ ΦΟΓΚ**, ένας αριστοκράτης Άγγλος που με τον πιστό του υπηρέτη **ΠΑΣΠΑΡΤΟΥ** αποφασίζει να κάνει το γύρο της Γης σε 80 μόνο μέρες, καθώς έχει βάλει στοίχημα με κάποιους φίλους του... Έτσι ξεκινά λοιπόν

και στη διαδρομή αναγκάζεται να πάρει κάθε μεταφορικό μέσο προκειμένου να φτάσει στο στόχο του...πλοία, τρένα ελέφαντες ακόμα και έλκηθρο! Το πιο καλό με αυτό το βιβλίο είναι πως μέχρι το τέλος του σε κρατά σε αγωνία για το τι θα γίνει τελικά και αν θα τα καταφέρει να φτάσει στην προκαθορισμένη ώρα πίσω στο σπίτι του ο ήρωας. Αλλιώς... χάνει το στοίχημα!

ΣΥΜΕΩΝ ΕΓΓΛΕΖΟΣ

ΒΙΟΓΡΑΦΙΕΣ

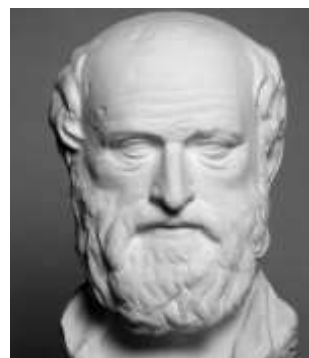
Ερατοσθένης ο Κυρηναίος

Ο Ερατοσθένης ο Κυρηναίος (Κυρήνη 276 π.Χ. – Αλεξάνδρεια 194 π.Χ.) ήταν αρχαίος Έλληνας μαθηματικός, γεωγράφος, αστρονόμος, γεωδαίτης, ιστορικός και φιλόλογος. Θεωρείται ο πρώτος που υπολόγισε το μέγεθος της Γης και κατασκεύασε ένα σύστημα συντεταγμένων με παράλληλους και μεσημβρινούς. Ενώ ακόμα κατασκεύασε ένα χάρτη του κόσμου όπως τον θεωρούσε. Αν και ο Ερατοσθένης γεννήθηκε στην Κυρήνη (στη σημερινή Λιβύη), έζησε, εργάστηκε και πέθανε στην Αλεξάνδρεια, πρωτεύουσα της πολεμαϊκής Αιγύπτου. Δεν νυμφεύθηκε ποτέ. Το 194 π.Χ. τυφλώθηκε και ένα χρόνο αργότερα σταμάτησε να τρώει και πέθανε. Δεν μπόρεσε να αντέξει τη στέρηση της ανθρώπινης γνώσης που του επέβαλε η τύφλωση. Ήταν ο πρώτος που υποστήριξε ότι η Γη

είναι μια σφαίρα που βρίσκεται στο κέντρο του Σύμπαντος, το οποίο περιστρέφεται με συχνότητα εικοσιτεσσάρων ωρών. Επινόησε επίσης το σύστημα των γεωγραφικών παραλλήλων. Επίσης εφηύρε έναν τρόπο υπολογισμού των πρώτων αριθμών γνωστό ως κόσκινο του Ερατοσθένη.

Ο όρος Γεωγραφία αποδίδεται στον Ερατοσθένη. Ένα από τα πιο σημαντικά πειράματα που πραγματοποιήθηκε στην ιστορία της ανθρωπότητας ήταν η μέτρηση της περιφέρειας της Γης από τον Ερατοσθένη τον 3 π.Χ. αιώνα. Ο Ερατοσθένης πληροφορήθηκε ότι στη Συήνη (σημερινό Ασουάν) ο ήλιος κατά το μεσημέρι του θερινού ηλιοστασίου ρίχνει τις ακτίνες του κάθετα στον ορίζοντα και φωτίζει τον πυθμένα ενός πηγαδιού. Την ίδια στιγμή στην Αλεξάνδρεια οι ακτίνες του ηλίου

σχηματίζουν μια γωνία 7,2ο με την κατακόρυφο του τόπου. Στη συνέχεια μέτρησε την απόσταση

Ερατοσθένης

Αλεξάνδρειας - Συήνης και υπολόγισε με μεγάλη ακρίβεια την περιφέρεια της γης. Σήμερα το πείραμα πραγματοποιείται σε παγκόσμια κλίμακα με τη συμμετοχή χιλιάδων μαθητών στην Εαρινή και την Φθινοπωρινή Ισημερία.

ΙΛΕΑΝΑ ΓΕΡΟΛΥΜΑΤΟΥ

Ευκλείδης

Ο Ευκλείδης από την Αλεξάνδρεια ήταν Έλληνας μαθηματικός, που δίδαξε και πέθανε στην Αλεξάνδρεια της Αιγύπτου, περίπου κατά την διάρκεια της βασιλείας του Πτολεμαίου Α΄. Στις μέρες μας είναι γνωστός ως ο «πατέρας» της Γεωμετρίας. Ο Ευκλείδης κατέχει μια κρίσιμη θέση στην ιστορία της Λογικής και των Μαθηματικών, καθώς είναι ο πρώτος που παράγει ένα αυστηρά δομημένο και συνεκτικό σύστημα προτάσεων (θεωρημάτων και πορισμάτων) με βάση ένα σύνολο

ορισμών και 5 μόνο αρχικές αναπόδεικτες προτάσεις (αιτήματα). Κατ' αυτό το τρόπο περιέλαβε στο σύστημα αυτό και προτάσεις ήδη διατυπωμένες παλαιότερων σημαντικών μαθηματικών, όπως ο Θαλής, ο Πυθαγόρας, ο Θεαίτητος, ο Λεωδάμαντας και ο Εύδοξος. Ο Ευκλείδης έγραψε ακόμα συγγράμματα για τα «Οπτικά», «Κατοπτρικά», «Στοιχεία της Μουσικής», «Κωνική τομή», «σφαιρική γεωμετρία», «Θεωρία αριθμών».

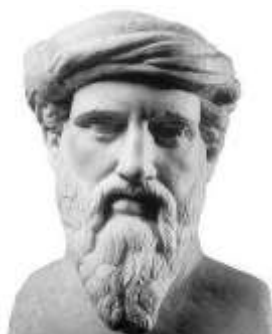
ΜΑΡΙΛΕΝΑ ΚΑΡΑΜΠΕΛΑ

Ευκλείδης

Πυθαγόρας

Ο Πυθαγόρας 580 π.Χ. - 496 π.χ. ήταν σημαντικός Έλληνας φιλόσοφος, μαθηματικός, γεωμέτρης και θεωρητικός της μουσικής. Παντρεύτηκε τη φιλόσοφο και επιστήμονα Θεανώ. Είναι ο κατεξοχήν θεμελιωτής των ελληνικών μαθηματικών, δημιούργησε ένα άρτιο σύστημα για την επιστήμη των ουρανίων σωμάτων που κατοχύρωσε με όλες τις σχετικές αριθμη-

Πυθαγόρας

τικές και γεωμετρικές αποδείξεις και ήταν ιδρυτής ενός μη-τικού φιλοσο-

φικού κινήματος που λέγεται Πυθαγορισμός. Επειδή οι περισσότερες πληροφορίες γράφτηκαν πολλούς αιώνες μετά τον θάνατό του, πολύ λίγες αξιόπιστες πληροφορίες είναι γνωστές γι' αυτόν. Επίσης, επηρέασε σημαντικά τη φιλοσοφία και τη θρησκευτική διδασκαλία στα τέλη του 6ο αιώνα π.χ., συχνά αναφέρεται ως σπουδαίος μαθηματικός και επιστήμονας

ΒΙΟΓΡΑΦΙΕΣ

Πυθαγόρας

(Συνέχεια από τη σελίδα 25)

και είναι γνωστός για το Πυθαγόρειο Θεώρημα που έχει το όνομά του. Γεννήθηκε περίπου το 580 π.Χ. και ως επικρατέστερος τόπος γεννήσεως παραδίδεται η νήσος Σάμος. Ακόμη είναι πιθανό να

ταξίδεψε αρκετά όταν ήταν νέος. Γύρω στο 530 π.Χ. μετακόμισε σε μία ελληνική αποικία στη νότια Ιταλία. Οι υποστηρικτές του Πυθαγόρα ακολούθησαν τις πρακτικές που ανέπτυξε και μελέτησαν τις φιλοσοφικές του θεωρίες. Τα μέρη

συνάντησης των Πυθαγόρειων κήκαν και ο Πυθαγόρας αναγκάστηκε να φύγει από την πόλη. Πέθανε στο Μεταπόντιον της Ιταλικής Λευκανίας σε ηλικία 84 ετών το 496 π.Χ.

ΓΕΩΡΓΙΑ ΛΙΛΟΓΛΟΥ

ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ

Σπαζοκεφαλιές

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΥΠΟΘΕΣΗ

Ένας πιτσιρικάς λέει με καμάρι:

«Έχω τόσες αδελφές όσα και αδέλφια»

Τότε, η μια αδερφή του, του απαντά:

«Άκου τι έχω εγώ έχω διπλάσια αδέρφια από αδερφές».

Πως γίνεται αυτό; Πόσα παιδιά έχει η οικογένεια;

Α: Όλα μαζί τα παιδιά είναι 7, 4 αγόρια και 3 κορίτσια.
Ο νεαρός σωστά υπολόγισε ότι έχει τόσα αδέρφια όσες και αδερφές (3+3).
Και το κοριτσάκι έχει πράγματι διπλάσια αδέρφια από αδερφές (4+2)

Η ΠΟΡΤΟΚΑΛΑΔΑ

Σήμερα το πρωί, γέμισα ένα ποτήρι πορτοκαλάδα και καθώς το έκανα αναρωτήθηκα τι συμβαίνει πρώτο:

A. το ποτήρι είναι κατά $\frac{1}{4}$ άδειο.

B. το ποτήρι θα είναι κατά τα $\frac{2}{3}$ γεμάτο.

Τι θα συμβεί πρώτα, αν κι εσείς γεμίσετε ένα ποτήρι; Μπορείτε να με βοηθήσετε;

Α: Το Α σημαίνει ότι το ποτήρι θα είναι γεμάτο κατά τα $\frac{3}{4}$. Αυτό είναι περισσότερο από τα $\frac{2}{3}$. Άρα πρώτα θα συμβεί το Β!

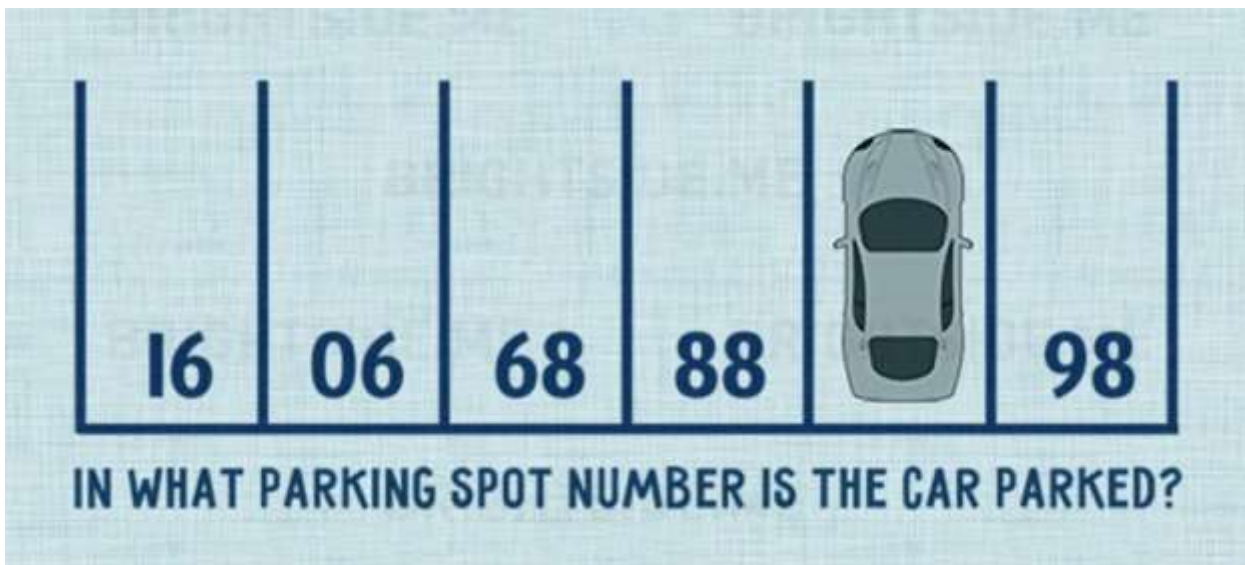

ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ

Σπαζοκεφαλιές

ΘΕΣΗ ΠΑΡΚΙΝΓΚ

Αυτή η απλή σπαζοκεφαλιά δόθηκε σε παιδιά πρώτης δημοτικού στο Χονγκ Κονγκ σε εισαγωγικές εξετάσεις. Το έλυσαν αμέσως. Σε ποια θέση πάρκινγκ είναι παρκαρισμένο το αυτοκίνητο;

A: Από πλάγια οπτική γωνία.

ΤΟ ΛΕΩΦΟΡΕΙΟ

Προς ποια κατεύθυνση κινείται το λεωφορείο;

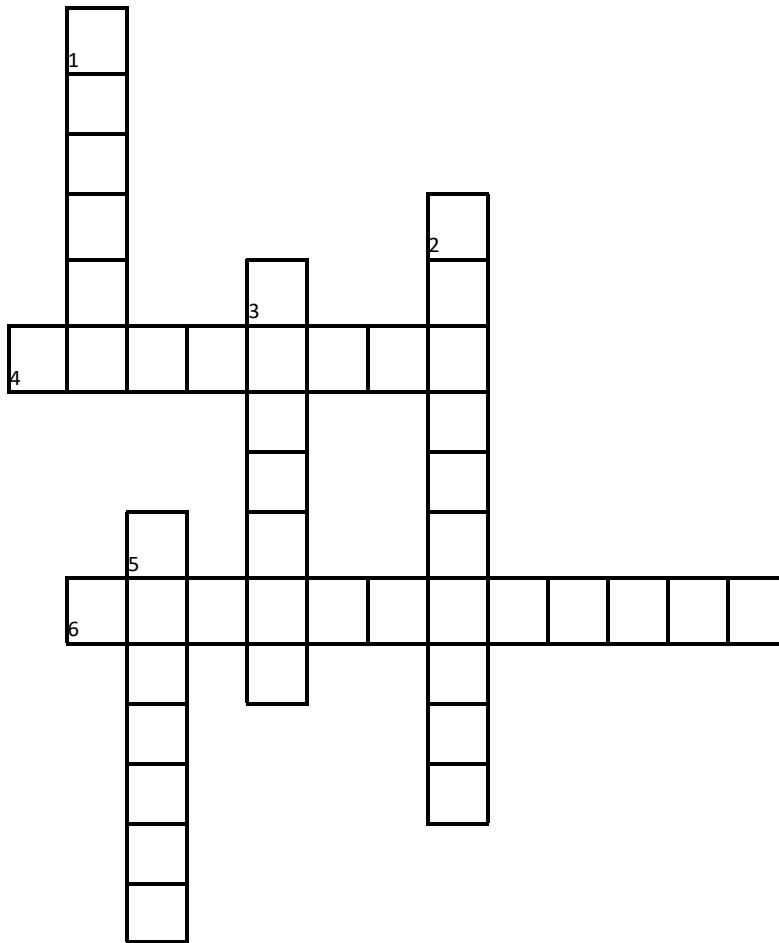

A: Το λεωφορείο κινείται προς τα αριστερά, επειδή η πόρτα βρίσκεται στην άλλη πλευρά του λεωφορείου.

ΑΓΑΠΗ ΕΓΓΛΕΖΟΥ – ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΤΣΑΚΑΡΔΑΝΟΥ

ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ

Το Σταυρόλεξο του 1821

Across

4. Η ΜΑΧΗ ΠΟΥ ΓΙΝΕΤΑΙ ΣΤΗΝ ΘΑΛΑΣΣΑ
6. ΘΕΟΔΩΡΟΣ ...

Down

1. ΝΙΚΗΣΕ Η ...
2. Η...ΤΟΥ 1821
3. 25Η...
5. ΠΟΙΟΙ ΗΤΑΝ ΟΙ ΑΝΤΙΠΑΛΟΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Ανέκδοτα

Λέει ο Τοτός στη μαμά του:

- Μαμά, έμαθα να προβλέπω το μέλλον!
- Μπα; Κάνε μου μια πρόβλεψη!
- Όπου να είναι θα έρθει ο γείτονας να μας πει να πληρώσουμε το τζάμι του!!!

- Μπαμπά, μπορείς να γράφεις στο σκοτάδι;
- Ναι, Τοτέ, νομίζω πως μπορώ, τι θέλεις να σου γράψω;
- Να μου υπογράψεις τον έλεγχο!

Ο Τοτός κοιμόταν την ώρα του μαθήματος και η δασκάλα τον ρωτά:

- Τότε, πες μου δυο αντωνυμίες..
- ....Ποιος; Εγώ;
- Μπράβο Τοτε, και νόμιζα πως κοιμόσουν...

Ρωτάει ο Τοτός:

- Μπαμπά, αυτό εκεί καράβι είναι;
- Όχι παιδί μου, υπερωκέανιο.
- Υπερωκέανιο; Και πώς γράφεται το υπερωκέανιο;
- Τελικά, μάλλον είναι καράβι...!!!

ΓΕΩΡΓΙΑ ΛΙΛΟΓΛΟΥ